

MARSI 2007

LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN KAUPPAANTULO- MÄÄRÄT VUONNA 2007

Maaliskuu 2008

Maa- ja metsätalousministeriö
Helsinki 2008

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	1
2	MARJA- JA SIENITIEDUSTELUN TOTEUTUS	2
3	TIIVISTELMÄ	3
4	LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT SEKÄ POIMINTATULOT SUURALUEITTAIN	5
4.1	Yleisimmät luonnonmarjat	5
4.1.1	Mustikka.....	5
4.1.2	Lakka eli hilla	5
4.1.3	Puolukka	6
4.2	Muut luonnonmarjat	7
4.2.1	Variksenmarja eli kaarnikka	7
4.2.2	Karpalo.....	7
4.2.3	Mesimarja	7
4.2.4	Pihlajanmarja	8
4.2.5	Tyrni.....	8
4.2.6	Metsävadelma.....	8
4.2.7	Juolukka.....	8
4.3	Luonnonsienet	9
4.3.1	Korvasieni	10
4.3.2	Keltavahvero eli kantarelli	10
4.3.3	Herkkutatti.....	10
4.3.4	Haaparousku.....	11
4.3.5	Kangasrousku	11
4.3.6	Karvarousku.....	11
4.3.7	Suppilovahvero	11
4.3.8	Mustatorvisieni	12
4.3.9	Muut sienet	12
4.4	Luomuluonnonmarjat ja -sienet	13
4.5	Luonnonmarjojen ja -sienten varastointituki	14
4.6	Marjojen tuonti ja vienti	15
5	POIMINTATULOT YHTEENSÄ SEKÄ TULOJEN JAKAUTUMINEN SUURALUEITTAIN	16
6	LAATUSELOSTE	20

LIITTEET

KUVAT
TAULUKOT

KUVAT

1	Suuraluekartta/tukialuekartta.....	22
2	Mustikan kauppantulomäärät 1996-2007, 1 000 kg.....	23
	Puolukan kauppantulomäärät 1996-2007, 1 000 kg.....	23
3	Mustikan kauppantulomäärät 1996-2007, %.....	24
	Puolukan kauppantulomäärät 1996-2007, %.....	24
4	Luonnonmarjojen kauppantulomäärät 1980-2007.....	25
	Luonnonsienten kauppantulomäärät 1980-2007.....	25
5	Mustikan ja puolukan painotetut hinnat 1977-2007.....	26
	Mustikan ja puolukan keskihinnat 1977-2007 (reaalihintoina).....	26
6	Lakan painotettu hinta 1977-2007.....	27
	Lakan keskihinta 1977-2007 (reaalihintoina).....	27
7	Luonnonsienten painotetut hinnat 1977-2007.....	28
	Luonnonsienten keskihinnat 1977-2007 (reaalihintoina).....	28
8	Luonnonmarjojen poimintatulot 2006 ja 2007.....	29
	Luonnonsienten poimintatulot 2006 ja 2007.....	29
	Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulot 2006 ja 2007.....	29

TAULUKOT

1	Viljeltyjen sienten tuotanto, 1 000 kg.....	9
2	Luomuluonnonmarjojen kauppantulo vuosina 2001-2007.....	13
3	Varastointituen jako vuosina 2002-2007.....	14
4	Tuonti ja vienti vuosina 2006-2007.....	15
5	Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulojen jakautuminen suuralueittain vuosina 1977-2007.....	17
6	Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulot vuosina 1980-2007 sekä prosentiosuudet.....	18
7	Kauppantulleiden luonnonmarjojen ja -sienten määrät vuosina 1997-2007.....	19

LIITETAULUKOT

8	Luonnonmarjojen ja -sienten kauppantulomäärät, kilohinnat sekä poimintatulot v. 2007.....	30
9	Puhtaan sekä roskaisen mustikan ja puolukan kilohinnat alueittain ja koko maassa 2007... ..	31
10	Luonnonmarjojen kauppantulomäärät (1 000 kg) ja painotetut keskihinnat suuralueittain vuosina 2002-2007 (mustikka, puolukka, lakka).....	32
11	Luonnonsienten kauppantulomäärät (1 000 kg) ja painotetut keskihinnat suuralueittain vuosina 2002-2007 (keltavahvero, tatit, rouskut).....	33
12	Kauppan ilmoittamat luonnonmarjojen ja -sienten kauppantulomäärät suuralueittain (1 000 kg) ja niistä maksettu tuloa vuosina 1997-2007.....	34
13	Luonnonmarjojen ja -sienten tuonti ja vienti vuosina 2000-2007.....	35

1 JOHDANTO

Luonnonmarjojen ja luonnonsienten kauppaantulomäärätutkimusta (MARSİ) on tehty vuodesta 1977 lähtien. Puutarhamarjat olivat mukana tutkimuksessa vuoteen 2006 saakka. Tutkimusta on tehty toimeksiantotutkimuksena Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n ja sen edeltäjän Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen toimesta. Tutkimuksen teettäjänä on ollut viime aikoina Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus (TIKE) vuoteen 2006 saakka ja sen jälkeen Maa- ja metsätalousministeriö.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää luonnonmarjojen ja -sienten kauppaantulomäärät, kilohinnat ja poimintatulot. Tiedot kysytään marja- ja sienikauppaa harjoittavilta yrityksiltä. Kyselylomakkeella ostomäärät kysytään alueittain sen mukaan, mistä marjat ja sienet on poimittu. Tiedot tulostetaan koko maan tasolla ja neljänä osa-alueena. Kilohinnoissa ei ole mukana ostoasiamiehen palkkiota eikä arvonlisäveroa.

Kaupallisen poiminnan tärkeimmät luonnonmarjat ovat mustikka, puolukka ja lakka. Sadot vaihtelevat vuosittain. Vaihtelua on myös alueittain. Tärkeimmät marjanpoiminta-alueet ovat Oulun lääni ja Lapin lääni. Luonnonsienistä tärkein on herkkutatti, joka on kaupallisesti tärkeä varsinkin hyvien vientimahdollisuuksien takia. Suolasienenä haaparousku ja kangarousku ovat tärkeitä. Kantarelli ja suppilovahvero ovat kotitarvepoimijoiden suosiossa. Kaupallinen sientenpoiminta on keskittynyt Itä-Suomen alueelle.

Poimijatulo on poimijalle verotonta tuloa. Ahkerille poimijoille se saattaa olla merkittävä lisäansiomahdollisuus. Marjatulot Lapin ja Oulun lääneissä ja sienitulot Itä-Suomessa ovat merkittäviä senkin takia, että lisätulomahdollisuuksia on vähän. Suomessa on voimassa laki ”jokamiehen oikeuksista” poimia vapaasti luonnonmarjoja ja -sieniä.

Kesäaikana on marjoja poimimassa myös paljon ulkomaalaisia poimijoita. Tarvittavia marjamääriä on vaikea saada kokoon kotimaisten poimijoiden voimin. Poimintatulo on ulkomaalaisille poimijoille tärkeä, joten hyvä sato ja pitkäksi muodostuva satokausi ilman poimintakatkoja on eduksi. Eniten ulkomaalaisia poimijoita oli Lapin ja Oulun lääneissä. Ulkomaalaiset poimijat edustivat monia kansallisuuksia ja heitä oli tullut Venäjältä ja muista Itä-Euroopan maista sekä Thaimaasta.

Luomuluonnonmarjoista tuli jonkin verran enemmän tietoja kuin aiempina vuosina. Kilohinnoissa ei juuri ole eroa tavallisiin luonnonmarjoihin verrattuna. Luomuna myytävää tuotetta on kuitenkin helpompi myydä eteenpäin. Luomuluonnonsienistä ei tullut yhtään tietoa vuonna 2007.

Raportin lopussa on Tullihallituksen ulkomaankauppaa koskeva tilasto-osa luonnonmarjoista ja luonnonsienistä.

Raportin valmistuttua se julkaistaan kokonaisuudessaan MMM:n kotisivuilla.

2 MARJA- JA SIENITIEDUSTELUN TOTEUTUS

Syksyllä lähetettiin kirjekysely marja- ja sienikauppaa harjoittaville yrityksille. Vuonna 2007 ei enää kysytty puutarhamarjatietoja, joten aikaisemmasta otoksesta jäi osa pois. Kyselykirjeet lähtivät 19.9. ja lomakkeiden palautusta pyydettiin heti, kun yrityksen ostotiedot olivat koossa. Lokakuun lopussa aloitettiin puhelinkarhunta yrityksiltä, jotka eivät olleet vastanneet kyselyyn. Viimeiset tiedot saatiin helmikuun alussa.

Kyselykirjeitä lähetettiin 113 luonnonmarjoja ja –sieniä ostavalle yritykselle. Tietoja saatiin 101 yritykseltä. Ostotietoja on tutkimuksessa mukana 62 yritykseltä. Tiedot jakautuivat seuraavasti: Lapin lääni 11, Oulun lääni 15, Itä-Suomi 20 ja Länsi-Suomi 16 ostoyritystä. Vuoden aikana oli muutamia yrityksiä lopettanut toimintansa. Heikot satovuodet heikentävät kannattavuutta ja alan kiinnostavuutta. Kyselyssä eivät ole mukana kaikki ostoyritykset, mutta mukana pyritään pitämään kaikki merkittävimmät ostoyritykset. Otantaa parannetaan Arktiset Aromit ry:n ostajaluettelon avulla.

Mukana on yrityksiä, jotka ostavat vain yhtä tuotetta, useita tuotteita tai kaikkia tuotteita. Toiset ovat erikoistuneet luonnonmarjoihin ja toiset luonnonsieniin. Ostoyrityksillä voi olla yksi ostopiste tai useita ostopisteitä. Suurilla ostoyrityksillä on useita omia ostajia tai sopimuksia alihankkijoiden kuten kyläkauppojen kanssa. Ulkomaalaiset poimijat myyvät poimimansa marjat joko yhdelle ostoyritykselle tai usealle.

Marsi-tutkimuksella selvitetään vuosittaiset kauppantulomäärät, kilohinnat ja poimintatulot. Hinnat ovat tilastossa ilman alvia ja ostoasiamiehen palkkiota. Tiedot tulostetaan koko maan tasolla ja alueittain. Osa-alueet ovat: Lapin lääni, Oulun lääni, Itä-Suomi ja Länsi-Suomi. Rajat noudattelevat maaseutukeskusrajoja, mutta Keski-Pohjanmaan maaseutukeskus tulostetaan kokonaan Länsi-Suomen alueeseen.

Poimintatulojen selvittämiseksi tarvitaan tietoja poimijaostoista. Tiedot otetaan mukaan ensisijaisesti silloin, kun marja- ja sienierät kulkeutuvat myyntiin poimijoilta. Poikkeuksena ovat suuret marjanostajat, joilla on sekä poimijaostoja että ostoja toisilta yrityksiltä. Näiden yritysten tiedot otetaan mukaan yhteislukuina. Edellytyksenä on, että hinnat ovat ilman alvia ja ostoasiamiehen palkkiota. Oleellinen tieto poimijaostoissa on myös se, mihin marjat on myyty. Tietoja tarkistettiin ja pyrittiin poistamaan päällekkäisyydet.

3 TIIVISTELMÄ

Luonnonmarjojen ja –sienten kauppaantulomäärätutkimusta (MARSI) on tehty vuodesta 1977 lähtien. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää vuosittain myyntiin tulleet määrät, kilohinnat ja poimintatulot. Tiedot tulostetaan koko maan lukuina ja neljällä osa-alueella. Poikkeuksena aikaisempiin vuosiin puutarhamarjatietoja ei ole enää kysytty vuonna 2007. Eikä niitä koskevia tietoja ole mukana raportin tilastoissa.

Tiedot kysytään marja- ja sienikauppaa harjoittavilta yrityksiltä satokauden jälkeen. Tutkimus ei kata kaikkea kauppaantullutta määrää, mutta antaa tietoa vuosittaisesta vaihtelusta. Ostoyritykset ilmoittavat tiedot alueittain sen mukaan, mistä marjat tai sienet on ostettu. Marjaa ja sientä kulkeutuu myyntiin paljon myös ohi järjestäytyneen kaupan. Suoramyyntin osuus on joillakin tuotteilla merkittävää.

Vuosi 2007 oli luonnonmarjoilla keskimäärin hyvä satovuosi. Kaupallisen poiminnan kannalta päämarjat ovat mustikka, puolukka ja lakka.

Mustikkasato oli runsas ja paikoin jopa erittäin runsas. Myyntiin sitä tuli ennätysmäärä 4,9 milj. kg. Eniten sitä poimittiin Lapin läänissä 2,7 milj. kg, mutta Oulun läänissäkin määrä ylitti 2,0 milj. kg. Kauppaantulomäärää on kasvattanut ulkomaalaisten poimijoiden runsaus. Mustikan terveysvaikutukset ovat lisänneet myös sen arvoa ja parantaneet vientimahdollisuuksia. Mustikasta maksettiin 1,49 euroa/kg. Hinta laski edellisestä vuodesta 69 snt/kg. Roskaisena ostetun mustikan osuus oli 99 %. Poimintatuloa mustikasta kertyi 7,4 milj. euroa. Poimintatulo oli lähes sama kuin edellisenä vuotena, vaikka määrä oli silloin lähes 1,6 milj. kg pienempi.

Puolukkasato oli keskinkertaista runsaampi. Parhaat alueet olivat Oulun ja Lapin läänit sekä Länsi-Suomen alueella, lähinnä Pohjanmaa. Myyntiin puolukkaa tuli 5,9 milj. kg. Puolukkakilosta maksettiin keskimäärin 0,87 euroa. Hinta laski 13 snt/kg edelliseen vuoteen verrattuna. Roskaisena ostetun puolukan osuus oli 95 %. Puolukasta kertyi poimintatuloa 5,1 milj. euroa, josta Oulun lääniin 1,7 milj. euroa.

Lakkasato jäi heikoksi. Kesän aikana sato-odotukset heikkenivät vähitellen. Heikkoina satovuosina kaupallinen poiminta hiipuu entisestään, kun marjoja on vähän tarjolla. Soilla liikkuu paljon poimijoita, jotka keräävät itselleen, tuttaville tai sukulaisille vuosittain tarvittavat marjat. Suoramyyntikin lisääntyy, koska vähäinen sato nostaa hintaa. Lakkaa tuli myyntiin vain 37,2 tn. Perinteisesti suurin määrä poimittiin Lapissa. Lakkakilosta maksettiin 9,35 euroa/kg. Hinta kohosi edellisen vuoden alhaisesta hinnasta lähes 3,50 euroa/kg. Poimintatuloa kertyi 347 700 euroa.

Muista luonnonmarjoista yllätti variksenmarjan kauppaantulomäärä, 422,0 tn. Variksenmarjan myyntipoiminta on vaihdellut 2000-luvulla 0-83 tonniin. Eniten sitä poimittiin Lapin läänissä. Variksenmarjasta maksettiin 0,96 euroa/kg. Marja tulee myyntiin enimmäkseen roskaisena. Poimintatuloksi muodostui 405 000 euroa. Karpalosato oli keskinkertaista runsaampi ja myyntiin sitä tuli 22,6 tn. Myyntitietoja tuli kaikilta osa-alueilta. Oulun läänissä poimittiin yli puolet määrästä. Karpalon kilohinta oli 3,08 euroa/kg. Tyrnisato jäi erittäin heikoksi. Viljelty tyrni ei ole mukana vuoden 2007 luvuissa. Pihlajanmarjasatoa ei tullut lainkaan ja mesimarjasato jäi erittäin heikoksi.

Sienisato jäi vähäiseksi. Kaupallisessa poiminnassa ylivoimaisesti tärkein sieni on herkkutatti. Pääosa myyntiin tulleesta herkkutatista menee vientiin. Nyt sato jäi heikoksi. Myyntiin herkkutatia tuli vain 126,3 tn. Lähes koko määrä poimittiin Itä-Suomen alueelta. Herkkutatia hinnoitellaan laatuluokkien mukaan ja hintaerot ovat suuria luokkien välillä. Nyt keskihinta oli 4,77 euroa/kg ja hinta oli korkea. Poimintatuloa kertyi 602 400 euroa. Haaparouskusato oli keskinkertainen. Myyntiin sitä tuli 143,8 tn. Kangarouskusato oli keskinkertaista heikompi ja myyntiin sitä poimittiin 28,2 tn. Rouskut ovat tärkeitä suolasieniä. Edellinen vuosi oli erittäin heikko rouskuvuosi. Korvasientä tuli myyntiin keväällä 32,7 tn. Poiminta-alueet olivat Itä-Suomi ja Lapin lääni. Kantarellisato oli keskinkertainen ja paikoin jopa hyvä. Myyntiin tulleet kantarellit olivat lähes kaikki Itä-Suomesta. Määrä oli 13,8 tn. Kilohintana maksettiin 5,24 euroa/kg. Hinta puoliintui edellisestä vuodesta, jolloin heikko sato nosti hintaa. Kantarellia, suppilovahveroa ja korvasientä myydään jonkin verran suoraan ravintoloihin, suurtalouksiin ja toreilla. Kantarelli ja suppilovahvero ovat kotitarvepoimijalle tärkeitä sieniä.

Luonnonmarjoista kertyi poimintatuloa yhteensä 13,3 milj. euroa. Siitä Lapin läänin osuus oli 44 %, Oulun läänin 37 %, Länsi-Suomen 13 % ja Itä-Suomen 6 %. Vastaavasti luonnonsienten poimintatulo oli 1,1 milj. euroa, josta Itä-Suomen osuus oli 94 %. Yhteinen poimintatulo oli 14,4 milj. euroa ja Lapin lääni keräsi siitä 41 %.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan mustikkaa tuotiin maahan tuoreena 1,0 milj. kg ja vietiin 0,4 milj. kg. Jäädetyttynä mustikkaa tuotiin 1,4 milj. kg ja vietiin 3,5 milj. kg. Tuonti laski huomattavasti ja vienti lisääntyi vähän. Pääosa jäädetytystä tuontimustikasta tuli Venäjältä. Viennistä suurin osa suuntautui Saksaan mutta myös Kiinaan ja Japaniin.

Tuorepuolukkaa sekä tuotiin että vietiin pieniä määriä. Jäädetytty puolukka kuuluu tullin tilastoissa useamman marjan ryhmään, joten sen tarkkoja lukuja ei saada. Tämän ryhmän kokonaistuonti oli 3,5 milj. kg, josta 1,8 milj. kg tuotiin Venäjältä. Saman ryhmän vienti oli 4,4 milj. kg. Vientimääristä 1,7 milj. kg suuntautui Saksaan, 1,0 milj. kg Ruotsiin ja 1,0 milj. kg Itävaltaan.

Vain harvoilla sienillä on oma nimike ulkomaankauppatilastossa. Useimmat sienet kuuluvat ryhmiin. Kantarellia tuotiin maahan 65,3 tn. Tuontimaat olivat Venäjä ja Viro. Tatteja tuotiin maahan tuoreena 14,1 tn Latviasta. Jäädetytyt tatit kuuluvat ryhmään, jonka vientimäärä oli 78,7 tn. Lähes kaikki vietiin Italiaan, joten sienet olivat todennäköisesti herkkutattia.

Luonnonmarjojen ja -sienten poiminta on poimijoille verotonta tuloa. Tärkeimmillä kaupallisen poiminnan alueilla tämä on merkittävä lisätulolähde. Talteenoton tehostamiseksi ja turvaamaan marjanostoyritysten marjansaantia on Suomessa ollut kesäaikana ulkomaalaisia poimijoita. Osa poimijoista on tullut Itä-Euroopan maista mutta osa Aasian maista mm. Thaimaasta. Heidän poimimansa määrät on tuntuva lisä kaupallisen poiminnan määrissä.

Suomessa on laki, joka turvaa ”jokamiehen oikeudet” poimia luonnonmarjoja ja -sieniä. Vastaava laki on voimassa vain harvoissa EU-maissa

4 LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT SEKÄ POIMINTATULOT SUURALUEITTAIN

4.1 Yleisimmät luonnonmarjat

Mustikka puolukka ja lakka ovat kolme tärkeintä luonnonmarjaa. Satomäärät vaihtelevat vuosittain. Vuonna 2007 poimittiin eniten myyntiin puolukkaa, mutta mustikalla oli suurimmat poimintatulot. Lakkasato jäi heikoksi.

Suomalaisvoimin ei marjoja saada kerättyä talteen riittävästi. Ulkomaalaisia poimijoita onkin ollut viimeaikoina poimimassa marjoja. Varsinkin Lappiin ja Oulun lääniin on hankittu poiminta-apua. Poimijat saattavat poimia kaikkia kolmea päämarjaa ja lisäksi variksenmarjaa. Tällöin poimintakausi muodostuu pitkäksi. Poimintamäärät ovat kasvaneet ulkomaalaisten poimijoiden ansiosta.

4.1.1 Mustikka

Mustikkasato oli runsas ja myyntiin sitä poimittiin ennätysmäärä. Mustikkaa ei kuitenkaan esiintynyt kaikkialla runsaasti vaan paikoitellen sato jäi heikoksi. Edellisvuoden kuivuus lienee verottanut kasvustoa.

Viime aikoina mustikan talteenoton lisäämiseksi on kampanjoitu. Mustikan terveysvaikutukset ja myös sen hyvät vientimahdollisuudet ovat kohottaneet marjan arvoa.

Mustikkaa tuli myyntiin 4,9 milj. kg. Eniten sitä poimittiin Lapissa, 2,7 milj. kg, mutta Oulun läänissäkin määrä ylitti 2,0 milj. kg. Roskaisena ostettu mustikka oli 99 % koko määrästä.

Mustikasta maksettiin keskimäärin 1,49 euroa/kg. Hinta laski 69 snt kilolta edellisestä vuodesta. Puhdistetun mustikan hinta oli 2,64 euroa/kg ja roskaisena ostetun 1,48 euroa.

Poimintatuloa mustikasta saatiin 7,4 milj. euroa. Lapin läänin osuus oli 4,1 milj. euroa ja Oulun läänin 3,0 milj. euroa. Mustikan poimintatulo oli lähes sama kuin edellisenä vuotena vaikka myyntimäärä oli nyt lähes 1,6 milj. kg suurempi.

Vuonna 2006 mustikkasato oli keskinkertaista runsaampi ja myyntiin sitä tuli 3,3 milj. kg. Silloin Oulun läänin osuus oli 2,4 milj. kg ja Lapin 0,9 milj. kg. Mustikasta maksettiin keskimäärin 2,18 euroa/kg. Hinta oli korkea. Siihen vaikutti mm. muilla alueilla ollut kato sekä kampanjointi mustikan talteenoton puolesta. Roskaisena ostetun mustikan hinta oli 2,17 ja puhtaana ostetun 3,70 euroa/kg. Roskaisen mustikan osuus koko mustikkamäärästä oli 97 %. Poimintatuloja kertyi yhteensä 7,3 milj. euroa, josta Oulun läänin osuus 5,1 ja Lapin läänin osuus 2,1 milj. euroa.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan mustikkaa tuotiin maahan tuoreena vajaa 1,0 milj. kg vuoden 2007 aikana. Lähes kaikki tuoretuonti oli Ruotsista. Vientiä oli 0,4 milj. kg verran Ruotsiin. Jäädetyttynä mustikkaa tuotiin maahan 1,4 milj. kg (2006, 3,7 milj. kg) ja vietiin 3,5 milj. kg. Tuonti laski ja vienti lisääntyi vähän verrattuna edelliseen vuoteen. Jäädetyttystä mustikasta 1,0 milj. kg tuotiin Venäjältä. Eniten sitä vietiin Saksaan, 1,0 milj. kg ja seuraavina olivat Aasian maat Kiina ja Japani. Molempiin maihin vietiin 0,8 milj. kg mustikkaa.

4.1.2 Lakka eli hilla

Lakkasato oli heikko vuonna 2007. Pääosa lakasta poimitaan yleensä Lapin läänin alueelta, mutta Oulun läänissäkin on joinakin vuosina saatu hyvä sato. Lakkaa myydään paljon suoraan kuluttajille ja Lapissa mm. turisteille. Lakkaa liikkuu paljon myös toreilla. Teollisuus käyttää lakkaa jonkin verran, mutta tuo tarvitsemansa raaka-aineen ulkomailta.

Myyntilakkaa poimittiin vain 37,2 tn vuonna 2007. Lapin läänin osuus määrästä oli 28,1 tn ja Oulun läänin 4,6 tn. Lakkakilosta maksettiin keskimäärin 9,35 euroa/kg. Hinta nousi edellisen vuoden alhaisesta hinnasta lähes 3,50 euroa/kg. Poimintatuloa kertyi 347 700 euroa.

Vuonna 2006 lakkasato oli hyvä. Myyntiin lakkaa kerättiin 211,1 tn. Pääosa poimittiin Lapin läänistä, mutta Oulun läänissäkin lähinnä Kainuussa oli hyvä sato. Lakan laatu oli myös hyvä. Kilohintana maksettiin 5,92 euroa. Poimintatuloa saatiin 1,2 milj. euroa, josta Lapin osuus oli 1,1 milj. euroa. Viimeaikojen paras myyntimäärä lakasta saavutettiin vuonna 1998, jolloin määrä oli 373,6 tn.

Lakan tuonti- ja vientiluvut eivät selviä ulkomaankauppatilastosta.

4.1.3 Puolukka

Puolukkasato oli keskimääräistä runsaampi. Puolukkaa oli hyvin Oulun ja Lapin lääneissä sekä Länsi-Suomessa.

Puolukkaa tuli myyntiin yhteensä 5,9 milj. kg. Eniten poimittiin Oulun läänissä, 2,0 milj. kg. Länsi-Suomessa määrä oli 1,8 milj. kg ja Lapin läänissä 1,6 milj. kg. Roskaisena ostetun puolukan osuus koko määrästä oli 95 %.

Puolukkakilosta maksettiin 0,87 euroa. Hinta laski 13 snt kilolta edelliseen vuoteen verrattuna. Puhdas puolukkakilokilo maksoi 1,35 ja roskainen 0,85 euroa/kg.

Poimintatuloksi muodostui 5,1 milj. euroa. Alueittain tarkasteltuna Oulun läänin osuus oli 1,7, Länsi-Suomen 1,6 ja Lapin läänin 1,3 milj. euroa.

Vuonna 2006 puolukkaa tuli myyntiin 2,4 milj. kg. Silloin puolet määrästä poimittiin Oulun läänistä, 0,8 milj. kg Länsi-Suomesta ja 0,4 milj. kg Lapista. Puolukkakilosta maksettiin keskimäärin 1,00 euroa. Roskaisen puolukan hinta oli 0,92 euroa/kg ja puhtaan 2,10 euroa/kg. Puolukkatuloa kertyi 2,4 milj. euroa. Oulun läänin osuus tuloista oli 1,1 milj. euroa.

Viimeaikojen paras puolukkavuosi oli 2005, jolloin myyntimäärä oli 8,5 milj. kg.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan puolukkaa tuotiin maahan tuoreena 277,7 tn ja vietiin 359,0 tn. Lähes koko tuorepuolukkamäärä tuotiin Ruotsista. Jäädetyt puolukan luvut eivät selviä, koska puolukka sisältyy useamman marjan ryhmään. Tämän ryhmän kokonaistuonti oli 3,5 milj. kg. Siitä oli tuontia Venäjältä 1,8 milj. kg. Ryhmän kokonaisvientit oli 4,4 milj. kg, josta vientimäärä Saksaan oli 1,7, Ruotsiin 1,0 ja Itävaltaan 1,0 milj. kg. Vientimäärässä on mukana mm. puolukka, lakka, karpalo.

4.2 Muut luonnonmarjat

Muita luonnonmarjoja ovat variksenmarja, pihlajanmarja, karpalo, tyrni, metsävadelma, mesimarja ja juolukka. Myyntiin poimitut määrät ovat huomattavasti pienempiä kuin kolmen päämarjan. Poikkeuksen teki variksenmarja vuonna 2007. Sato oli hyvä ja myyntiin sitä tuli 0,4 milj. kg. Pihlajanmarjaa ei tullut myyntiin lainkaan. Teollisuus käyttää karpaloa paljon mehujen valmistuksessa, mutta sen tarvitsema raaka-aine on tuontitavaraa. Kotimaisen myyntikarpalon poiminta on vähäistä. Mesimarjan ja tyrnin myyntimäärät jäivät vähäisiksi. Vuoden 2007 tyrniluvuissa on mukana vain luonnonvarainen tyrni, mutta aikaisempien vuosien luvuissa on mukana myös viljeltyä tyrniä. Puutarhamarjatietoja ei kysytty Marsi-tutkimuksessa enää vuonna 2007 ja vadelmaluvussa onkin mukana vain vähäinen määrä metsävadelmaa.

4.2.1 Variksenmarja eli kaarnikka

Variksenmarjasato oli erittäin hyvä. Variksenmarjan myyntipointa vaihtelee vuosittain. Marjan käyttö on vähäistä eikä sille ole löytynyt uusia käyttömahdollisuuksia.

Variksenmarjaa tuli myyntiin 422,0 tn vuonna 2007. Määrä on suuri, koska 2000-luvulla myyntiin tullut määrä on vaihdellut 0-83 tn. Rungas puolet variksenmarjoista poimittiin Lapin läänin alueella ja loput Oulun läänissä. Variksenmarjasta maksettiin 0,96 euroa/kg. Hinta laski huomattavasti edellisestä vuodesta. Variksenmarja tulee myyntiin enimmäkseen roskaisena. Poimintatuloa kertyi 405 000 euroa.

Vuonna 2006 variksenmarjasato oli heikko ja myyntiin sitä tuli vain 0,3 tn. Kilohintana maksettiin 1,36 euroa ja poimintatuloa kertyi vajaa 500 euroa. Viime vuosien paras myyntimäärä saavutettiin vuonna 1999, jolloin variksenmarjaa tuli myyntiin 778,2 tn.

4.2.2 Karpalo

Karpalosato oli keskinäistä runsaampi vuonna 2007. Karpalo on suokasvi ja marjat kypsyvät myöhään syksyllä. Poiminta on hidasta. Joinakin vuosina aikainen talventulo haittaa poimintaa.

Teollisuus käyttää paljon karpaloa mm. mehujen valmistukseen. Raaka-aineesta suurin osa on tuontitavaraa, joka on hinnaltaan huomattavasti edullisempaa. Karpalon tuontimäärät eivät selviä Tullihallituksen ulkomaankauppatilastosta, koska karpalo kuuluu ryhmään, jossa on muitakin marjoja.

Karpaloa tuli myyntiin 22,6 tn vuonna 2007. Myyntitietoja saatiin kaikilta suuralueilta. Yli puolet karpalomäärästä poimittiin Oulun läänin alueella. Karpalosta maksettiin 3,08 euroa/kg. Hinta laski hieman edellisestä vuodesta. Poimintatuloa kertyi 69 600 euroa.

Vuonna 2006 karpalon myyntipointa oli 17,7 tn verran. Pääosa karpalosta kerättiin Oulun läänistä. Siitä maksettiin 3,22 euroa/kg ja poimintatuloksi muodostui 57 000 euroa. Viime vuosien paras myyntivuosi on ollut vuonna 2001, jolloin karpaloa tuli myyntiin 32,7 tn.

4.2.3 Mesimarja

Mesimarjasato oli erittäin heikko vuonna 2007. Mesimarjaa myös viljellään. Viljelmät ovat kuitenkin pieniä. Mesimarjaviljelmän satoaika on pitkä ja kasvukauden aikana voi olla samanaikaisesti sekä kukkia että kypsiä marjoja. Mesimarjan korkea kilohinta rajoittaa sen käyttöä. Pääosa mesimarjasta menee likööriteollisuuden käyttöön.

Mesimarjaa tuli myyntiin 399 kg vuonna 2007. Määrästä 327 kg poimittiin Oulun läänistä ja 72 kg Lapin läänistä. Koko määrä on luonnonvaraista mesimarjaa. Itä-Suomen mesimarjamyynteistä ei saatu yhtään tietoa. Kilohintana maksettiin 15,81 euroa. Hinnassa on pieni nousu edelliseen vuoteen verrattuna. Poimintatuloa kertyi 6 300 euroa.

Vuonna 2006 mesimarjasato oli heikko ja myyntiin sitä tuli 850 kg. Pääosa poimittiin Oulun läänistä.

Mesimarjasta maksettiin 15,52 euroa/kg ja poimintatuloksi muodostui 13 000 euroa. Viime vuosien suurin myyntimäärä saavutettiin vuonna 1997, jolloin määrä oli 9,8 tn.

4.2.4 Pihlajanmarja

Pihlajat antavat satoa satunnaisesti ja vuonna 2007 satoa ei tullut ollenkaan. Niinä vuosina, kun sato on runsas ostetaan sitä varastoon paikkaamaan huonojen satovuosien tarvetta. Pihlajaa myös viljellään. Lajikevalikoimalla voidaan vaikuttaa paremmin mm. sadon tasaisuuteen.

Vuonna 2006 pihlajanmarjasato oli runsas. Myyntiin sitä tuli 52,2 tn. Siitä maksettiin 0,67 euroa/kg ja tuloa kertyi 35 000 euroa. Kyselystä ei selvinyt olivatko marjat poimittu luonnonpihlajista tai viljellyistä pihlajista. Viime aikojen paras myyntitulos on saavutettu vuonna 1998, jolloin pihlajanmarjaa tuli myyntiin 83,6 tn

4.2.5 Tyrni

Tyrnisato oli erittäin heikko vuonna 2007. Suomessa tyrni kasvaa luonnonvaraisena Pohjanlahden rannikkoalueella. Marjat ovat hyvin C-vitamiinipitoisia, mutta hankalia poimia piikkisistä pensaista. Marjat kypsyvät myöhään syksyllä. Tyrnin myyntiä on vaikea tavoittaa, koska se on erikoismyyntiä ympäri vuoden. Eniten sitä on tarjolla toreilla ja erilaisissa tapahtumissa yksityisten henkilöiden myymänä.

Luonnonvaraista tyrniä saa kerätä puristamalla Länsi-Suomen ympäristökeskuksen alueella syyskuun puolivälistä lähtien. Alue ulottuu Kristiinankaupungista Himangalle. Alueen eteläpuolella puristaminen on sallittua ympäristöministeriön antaman säädöksen mukaan lokakuun alusta lähtien. Asetus ei rajoita käsin poimintaa.

Tyrnin viljely on lisääntynyt viime aikoina. Määrien lisääntyessä myös hinnat ovat laskeneet. Marsi-tilastossa on vuoteen 2006 saakka ollut mukana myös viljelty tyrni, mutta puutarhamarjojen jäädessä pois kyselystä vuonna 2007, on tyrnistäkin mukana vain luonnonvarainen tyrni. Teollisuus käyttää tyrniä, mutta tuottaa sen ulkomailta.

Tyrniä tuli myyntiin vain 100 kg vuonna 2007. Tyrni on laskettu mukaan kokonaisina tyrnimarjoina. Sitä kerätään myös puristamalla mehu suoraan pensaassa olevista marjoista. Kilohintana maksettiin 7,15 euroa. Hinta nousi huomattavasti edellisestä vuodesta. Poimintatuloksi muodostui 700 euroa.

Vuonna 2006 tyrniä tuli myyntiin 5,9 tn. Mukana on myös viljeltyä tyrniä. Tyrnikilosta maksettiin 4,35 euroa ja poiminta- ja viljelytuloa kertyi 26 000 euroa. Viimevuosien suurin tyrnin myyntimäärä saavutettiin vuonna 2002, jolloin määrä kohosi 19,1 tn.

4.2.6 Metsävadelma

Vuonna 2006 ja sitä aikaisemmin Marsi-kyselyssä oli mukana myös puutarhamarjat ja metsävadelma sisältyi silloin puutarhavadelmalukuihin. Metsävadelmamääriä on seurattu kuitenkin vuosittain. Määrät ovat melko pieniä. Metsävadelman kysyntä on heikkoa. Marjat pilaantuvat herkästi ja hintakin saattaa olla käytön esteenä. Metsävadelmat ovat hyvänmakuisia, ja ne ovat kotitarvepoimijoiden suosiossa.

Metsävadelmaa tuli myyntiin 353 kg vuonna 2007. Lähes kaikki poimittiin Itä-Suomen alueelta. Kilohintana maksettiin 5,49 euroa. Poimintatuloa kertyi 1 900 euroa. Vuonna 2006 puutarhavadelman kilohinta oli 6,05 euroa. Vuonna 2006 metsävadelman myyntipoimintaa oli vajaa 900 kg.

4.2.7 Juolukka

Juolukkaa ei ole poimittu myyntiin viime vuosina eikä siitä tullut tietoja myöskään vuonna 2007. Se on ollut mukana Marsi-tiedustelussa vuodesta 1995 lähtien. Määrä on ollut enimmillään vajaa 3 tn.

4.3 Luonnonsienet

Kesällä 2007 oli sateita riittävästi ja lämpöäkin kohtalaisesti, mutta sienisato jäi vähäiseksi. Erityisesti herkkutattimäärä jäi vähäiseksi. Haaparouskuja tuli keskinkertaisesti Itä-Suomessa, mutta muualla maassa ei niitä juuri ollut. Kangasrouskua esiintyi Itä-Suomen lisäksi myös Länsi-Suomen alueella. Kantarellisato oli keskinkertainen. Korvasientä tuli myyntiin keväällä keskinkertaista runsaammin.

Marsi-tilastossa kaikki sienet on tilastoitu tuoresieninä. Keitetty-suolatut sienet on laskettu tuoreiksi kertoimella 1,3. Suurin osa rouskuista tulee myyntiin keitetty-suolattuina. Kuivattua sienikiloa vastaa 10 kg tuoretta sientä. Sienikohtaisia eroja on riippuen mm. sienien vetisyydestä ja mallon koostumuksesta.

Kauppasieniksi hyväksytyjä on kaikkiaan 23 kpl, mutta todellista merkitystä on vain muutamalla sienellä. Tuoksuvalmuska on viimeksi hyväksytty kauppasieneksi. Ensimmäinen myyntimäärätieto siitä saatiin vuonna 2007. Kotitarvepoimijoille on tarjolla lisäksi paljon muita ruokasieniksi kelpaavia sienisiä.

Viljellyt sienet

Tiken, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ennakkotietojen mukaan viljeltyjen sienten tuotanto oli yli 2.0 milj. kg vuonna 2007. Määrä oli lähes sama kuin edellisenä vuotena. Herkkusieni oli ylivoimaisesti tärkein viljelty sieni. Tuotantomäärä on pysynyt samana jo neljä vuotta peräkkäin. Siitakesienen tuotanto on hieman kasvanut kolme viimeistä vuotta. Tuotantotasossa oli kuitenkin selvä lasku vuoden 2005 jälkeen, jolloin siitakesienen tuotanto oli korkeimmillaan, 348,0 tn. Osterivinokkaan tuotanto on vaihdellut. Vuosina 2005 ja 2006 oli tuotannossa nousuvaihe, mutta vuonna 2007 se taas laski.

Taulukko 1. VILJELTYJEN SIENTEN TUOTANTO, 1000 KG

TUOTE	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007e
Herkkusieni	1 443,6	1 336,1	1 195,0	1 495,0	1 711,5	1 878,7	1 820,8	1 862,6	1 824,7
Osterivinokas	5,6	4,0	*)	*)	*)	*)	15,4	25,2	*)
Siitakesieni	173,3	195,7	262,6	254,5	308,5	348,0	159,6	166,0	186,4
Muut sienet	-	-	7,3	6,1	0,4	3,5	-	-	5,1
Yhteensä	1 622,5	1 535,8	1 464,9	1 755,7	2 020,4	2 230,2	1 995,8	2 053,8	2 016,2
Herkkusienten tuonti yht.	3 039	3 504	3 524	3 673	3 926	3 396	3 327	3 178	3 125

Lähde: Tike, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus
Tullihallitus, ulkomaankauppatilasto

*) osterivinokas sisältyy muihin sienisiin

Herkkusientä tuodaan maahan tuoreena, pakasteina ja erilaisina säilykkeinä. Vuonna 2007 tuotiin säilöttyä herkkusientä yhteensä 2,4 milj. kg. Määrä oli hieman edellisvuotta pienempi mutta tärkeimmät tuontimaat olivat samoja kuin parina edellisenä vuotena. Eniten herkkusientä tuotiin Hollannista, noin 1,2 milj. kg. Muut tärkeimmät tuontimaat olivat Espanja ja Kiina. Tuoretta herkkusientä tuotiin 680,6 tn ja suurin osa tuli Hollannista. Tuoreen herkkusienen vienti oli 81,6 tn (2006 206,0 tn). Vientimaat olivat Ruotsi ja Norja. Pääosa viedtiin Ruotsiin.

4.3.1 Korvasieni

Korvasienisato oli keskimääräistä runsaampi vuonna 2007. Myyntiin sitä tuli 32,7 tn. Määrästä lähes 75 % poimittiin Itä-Suomesta ja loput Lapista. Korvasieni on kevätkesän sieni, joka kasvaa koko maan alueella. Sieni vaatii kasvuolosuhteet, jossa metsämaan pinta on rikottu esim. hakkuualueet, tiemat, ojat, puutavaran lastauspaikat. Rikkomisesta kulunut aika ratkaisee parhaan sadon ajoittumisen.

Korvasieni on tuoreena erittäin myrkyllinen ja se asettaa ehtoja korvasienen käytölle. Evira on julkaissut korvasientä koskevat käsittely- ja myyntiohjeet, jotka pitää olla myyntitilanteessa aina esillä. Oikein käsiteltynä korvasienestä saadaan herkullisia ruokia. Ravintolat ostavatkin jonkin verran korvasientä suoraan poimijoilta. Uudet käyttäjät vieroksuvat korvasientä sen myrkyllisyyden takia, mutta tottuneita käyttäjiä se ei haittaa.

Korvasienikilosta maksettiin 2,11 euroa. Keskihinnassa oli nousua yli 30 snt/kg. Hyvää hintaa selittänee edellisen vuoden heikko sienisato kokonaisuudessaan. Poimintatuloa kertyi 68 900 euroa. Myyntiin korvasieni tulee yleensä tuoreena.

Vuonna 2006 korvasientä tuli myyntiin 21,9 tn. Sienet poimittiin Lapista ja Itä-Suomen alueelta. Kilohintana maksettiin 1,79 euroa ja poimintatuloa kertyi 39 000 euroa. Lähiaikojen paras korvasienen myyntivuosi oli vuosi 2000, jolloin myyntimäärä oli 50,1 tn.

4.3.2 Keltavahvero eli kantarelli

Kantarellisato oli keskinkertainen ja paikoin hyvä vuonna 2007. Kosteutta oli riittävästi ja satokausi muodostui pitkäksi. Kantarellia myydään jonkin verran suoraan ravintoloihin ja suurkeittiöihin. Toripöydillä esiintyy myös ulkomaista kantarellia. Kantarellia poimitaan paljon kotitarpeiksi. Sieni on maukas ja helppo tuntea.

Kantarellia poimittiin myyntiin 13,8 tn vuonna 2007. Lähes koko määrä tuli Itä-Suomen alueelta. Kantarellikilosta maksettiin 5,24 euroa/kg. Hinta puoliintui edellisestä vuodesta, jolloin oli heikko sato sekä kantarellista että muista sienistä. Poimintatuloksi muodostui 72 400 euroa.

Vuonna 2006 kantarellia tuli myyntiin vain 2,6 tn. Siitä maksettiin 11,99 euroa/kg. Poimintatuloa kertyi 31 500 euroa. Viimeaikojen parhaat kantarellivuodet ovat olleet 1998, jolloin myyntiin tullut määrä oli 22,9 tn ja 2001, jolloin vastaava luku oli 20,5 tn.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan kantarellia tuotiin maahan tuoreena 65,3 tn ja vientiä ei ollut. Tärkeimmät tuontimaat olivat Venäjä ja Viro.

4.3.3 Herkkutatatti

Herkkutatattisato oli heikko vuonna 2007. Perinteisesti paras herkkutatattialue on Pohjois-Karjala. Sienten saamiseksi myyntiin vaaditaan toimiva keräilyorganisaatio. Sienten kasvua pitää seurata tarkasti, koska sieni on nopeakasvuinen. Herkkutatilla on hyvät vientimahdollisuudet Etelä- ja Keski-Eurooppaan lähinnä Italiaan.

Herkkutatatteja tuli myyntiin 126,3 tn. Lähes kaikki poimittiin Itä-Suomen alueelta. Herkkutatista maksettiin keskimäärin 4,77 euroa/kg. Hintataso oli korkea. Herkkutatit luokitellaan laadun mukaan. Ensimmäisen luokan herkkutatatti on huomattavasti kalliimpaa kuin muiden luokkien herkkutatit. Parhaan laadun herkkutatattimäärät jäivät vähäisiksi, koska ne ovat kooltaan yleensä pieniä. Herkkutatit tulevat myyntiin lähes poikkeuksetta tuoreena. Poimintatuloa herkkutatista kertyi 602 400 euroa.

Vuonna 2006 herkkutatatin myyntimäärä oli 374,7 tn. Sienisato näytti jo menetetyltä, mutta lyhyt aikajakso antoi paikoitellen runsaan sadon. Herkkutatattikilosta maksettiin 2,88 euroa/kg. Poimintatuloa kertyi 1,1 milj. euroa, josta Itä-Suomen osuus oli 0,9 milj. euroa. Poimintatulo on verotonta ja voi olla merkittävä tulolähde tottuneelle poimijalle.

Herkkutatun paras vuosi oli 2003, jolloin myyntiin tuli 1,2 milj. kg.

Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston mukaan tuoreena tatteja tuotiin maahan 14,1 tn. Koko määrä tuotiin Latviasta. Tuoreita tatteja vietiin 3,9 tn Italiaan. Jäädetyillä tatilla ei ole omaa nimikettä, joten herkkutatutiedot eivät selviä tilastosta. Ne sisältyvät ryhmään muut sienet, jonka vientimäärä oli 78,7 tn (v. 2006 257,2 tn). Lähes kaikki vietiin Italiaan, joten sienet olivat todennäköisesti herkkutatuttia. Pääosa myös vuonna 2006 tämän ryhmän sienistä vietiin Italiaan.

4.3.4 Haaparousku

Haaparouskusato oli keskinkertainen vuonna 2007. Myyntiin sitä tuli 143,8 tn. Lähes koko määrä poimittiin Itä-Suomen alueelta. Muilla alueilla haaparouskusato oli heikko. Rouskut ovat ryöpättäviä sieniä joiden tärkein käyttö on suolasienenä. Lähes kaikki myyntiin tulevat haaparouskutkin olivat keitetty-suolattuja.

Haaparouskusta maksettiin 1,99 euroa/kg. Hinta laski edellisen vuoden hinnasta lähes euron kilolta. Poimintatuloa kertyi 285 800 euroa.

Vuonna 2006 oli heikko haaparouskusato ja myyntiin sitä tuli vain 16,9 tn. Kilohintana maksettiin 2,72 euroa ja poimintatuloksi muodostui 46 000 euroa. Paras haaparouskuvuosi oli 1998, jolloin myyntiin tuli 0,7 milj. kg haaparouskua.

4.3.5 Kangarousku

Kangarouskusato oli keskinkertaista heikompi vuonna 2007. Kangarousku antaa satoa tasaisemmin kuin muut rouskut. Sitä ei kuitenkaan arvosteta yhtä paljon kuin haaparouskua, joten poimintaintoa säätelee myös haaparouskusato. Suurin osa kangarouskusta tulee myyntiin keitetty-suolattuna.

Kangarouskun kauppantulomäärä oli 28,2 tn vuonna 2007. Määrä on sama kuin edellisenä vuotena. Rungas puolet sienistä poimittiin Länsi-Suomen alueelta ja vajaa puolet Itä-Suomen alueelta. Kilohintana maksettiin 1,93 euroa. Hinta laski hieman edellisestä vuodesta. Poimintatuloa kertyi 54 500 euroa.

Vuonna 2006 kangarouskun myyntipoimintaa oli 28,1 tn ja siitä maksettiin 2,01 euroa/kg. Poimintatuloksi muodostui 56 000 euroa. Viime vuosien suurimmat myyntimäärät ovat olleet 1997 217,0 tn ja 2003 139,4 tn

4.3.6 Karvarousku

Karvarouskun myyntipoiminta on viime vuosina ollut satunnaista. Vuosina 2006 ja 2007 siitä ei saatu ainoatakaan myyntitietoa. Vuonna 2003 karvarouskua poimittiin myyntiin 1 700 kg.

4.3.7 Suppilovahvero

Suppilovahverosato oli keskinkertainen ja paikoin jopa hyvä. Sieni on eteläisen Suomen sieni, mutta kasvuaika on laajentunut pohjoiseen päin. Kasvu-aika on suotuisina vuosina pitkä, koska se ei ole arka pakkaselle. Sientä myydään suoraan myös ravintoloille ja toreilla. Kotitarvepoimijat keräävät sientä paljon omiin tarpeisiinsa. Sieni on monikäyttöinen ja soveltuu hyvin pakastukseen ja kuivaukseen.

Suppilovahveroa tuli myyntiin 7,6 tn vuonna 2007. Rungas puolet määrästä poimittiin Länsi-Suomen alueelta ja loput Itä-Suomen alueelta. Kilohintana maksettiin 2,95 euroa. Hinta laski huomattavasti edellisestä vuodesta, jolloin sato oli heikko. Poimintatuloa kertyi 22 400 euroa.

Vuonna 2006 suppilovahveroa kerättiin myyntiin 2,5 tn. Siitä maksettiin 4,03 euroa kilolta ja poimintatuloksi muodostui 10 000 euroa. Eniten myyntipoimintaa oli vuonna 2004, jolloin määrä oli 71,9 tn.

4.3.8 Mustatorvisieni

Mustatorvisientä tuli myyntiin noin 100 kg vuonna 2007. Pääosa poimittiin Itä-Suomen alueelta. Sen sato vaihtelee vuosittain eikä sitä esiinny kaikkina vuosina ollenkaan. Musta torvisieni on ohutmaltoinen ja helposti kuivattava sieni.

Mustatorvisienestä maksettiin 6,05 euroa/kg. Hinta oli melko korkea. Poimintatuloa kertyi 650 euroa.

Vuonna 2006 ei mustatorvisientä tullut myyntiin kiloakaan. Viimevuosien paras sato oli vuonna 2003, jolloin myyntiin poimittiin 2 300 kg.

4.3.9 Muut sienet

Syötäviä sieniä on runsaasti, mutta myyntiin poimittuja sienilajeja on vähän. Vuosittaiset satomäärät vaihtelevat paljon. Lisäksi toiset sienet ovat kaupallisesti tärkeämpiä kuin toiset. Rekisteröityjä kauppasieniä on kaikkiaan 23.

Marsi-kyselyn yhteydessä saadaan satunnaisesti tietoja yleisimpien sienten lisäksi myös muista sienistä. Kolmena aikaisempaa vuotena ei ole tullut yhtään myyntimäärätietoa tämän ryhmän sienistä. Aiemmin myyntiin tulleita sieniä ovat olleet mm. lampaankääpä, kangastatti, vaalea orakas, keltavalmuska ja haperot.

Muita sieniä tuli myyntiin 32 kg vuonna 2007. Sienilajit olivat tällä kerralla tuoksuvalmuska eli matsutake, leppärousku ja huhtasieni. Tuoksuvalmuskan myynnistä oli nyt ensimmäinen havainto. Tuoksuvalmuska kasvaa kuivilla mäntykankailla. Sieni on japanilaisten arvostama sieni.

Muiden sienten kilohinnaksi muodostui 15,91 euroa/kg. Hintaa nosti tuoksuvalmuskan korkea kilohinta. Poimintatuloa kertyi 500 euroa.

Kotitarvepoimijat keräävät syötäväksi myös monia muita kauppasieniin kuulumattomia lajeja. Jotkut sienet soveltuvat hyvin pakastamiseen, toiset taas suolattavaksi ja monet sienet kuivattavaksi.

4.4 Luomuluonnonmarjat ja -sienet

Marsi-tiedustelussa on kysytty vuodesta 2000 luomuluonnonmarjojen ja luomuluonnonsienten ostoja. Kyselystä saadut tiedot ovat alla olevissa taulukossa, mutta ne eivät anna oikeata kokonaiskuva.

Luonnonmarjojen hinnassa eivät poimijat juuri saa luomulisää. Ostajan markkinointi eteenpäin kuitenkin helpottuu, jos tuote on luomua. Luonnonsienistä ei tälläkään kerralla saatu yhtään tietoa.

Luomukeruualueita on eniten maan pohjoisosissa. Luomukeruualueeksi hyväksytään maasto, jossa ei ole käytetty viimeisten kolmen vuoden aikana kemiallisia lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. Myös etäisyys teistä on määritelty. Valvonnassa koko ketju, metsänomistajat, tuotteiden ostajat ja jalostajat, sitoutetaan luomu-laaturjestelmään.

Mustikan, puolukan ja variksenmarjan hyvä satovuosi lisäsi luomuna ostettujen marjojen määrää merkittävästi.

Taulukko 2. LUOMULUONNONMARJOJEN KAUPPAANTULO VUOSINA 2001-2007

Luonnonmarjat	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
MUSTIKKA							
- kauppaantulo, kg	362 724	7 443	92 838	43 379	13 000	222 348	896 411
- kilohinta, euroa/kg	0,97	1,13	1,00	1,20	1,44	2,18	1,47
- poimintatulo, euroa	351 481	8 442	92 382	52 055	18 700	485 298	1 317 483
PUOLUKKA							
- kauppaantulo, kg	162 620	68 054	133 755	15 550	74 000	55 199	327 650
- kilohinta, euroa/kg	0,66	0,80	0,77	1,02	0,63	0,91	0,91
- poimintatulo, euroa	106 972	54 221	102 553	15 907	60 000	50 279	299 438
LAKKA							
- kauppaantulo, kg	-	-	411	23 780	-	-	-
- kilohinta, euroa/kg	-	-	10,00	8,06	-	-	-
- poimintatulo, euroa	-	-	4 110	191 736	-	-	-
VARIKSENMARJA							
- kauppaantulo, kg	...	3 665	-	-	-	-	67 434
- kilohinta, euroa/kg		0,57	-	-	-	-	1,00
- poimintatulo, euroa		2 089	-	-	-	-	67 434
TYRNI	...	-	-		-	...	
KARPALO							
- kauppaantulo, kg	-	-	-	...	-	-	4 442
- kilohinta, euroa/kg	-	-	-		-	-	2,80
- poimintatulo, euroa	-	-	-		-	-	12 424

...) vähäinen määrä

4.5 Luonnonmarjojen ja -sienten varastointituki

Varastointitukea luonnonmarjoille ja –sienille on maksettu vuodesta 1997 lähtien. Tuen tarkoituksena on edistää kotimaisten marjojen ja sienten talteenottoa ja hyödyntämistä.

Vuonna 2007 varastointitukea maksettiin luonnonmarja- ja –sieniyriyten hakemusten mukaan yhteensä 169 886 euroa. Hakemuksia tuli 14. Varastoissa olevia hyväksytyjä tuotekiloja oli yhteensä 1 642 143 kg. Määrällisesti eniten oli puolukkaa 0,86 mustikkaa 0,72, pihlajanmarjaa 0,03, lakkaa 0,01 milj. kg ja lisäksi oli pieniä määriä tyrniä, variksenmarjaa, karpaloa ja metsävadelmaa. Sieniä oli varastoissa 0,01 milj. kg.

Varastoidulle lakalle maksettiin tukea 34 snt/kg, muille marjoille 10 snt/kg ja sienille 42 snt/kg.

Vuonna 2006 maksettiin luonnonmarjoille ja -sienille 225 250 euroa varastointitukena. Hakemuksia tuli yhteensä 17 kpl. Varastoissa olevia tuotekiloja oli yhteensä 1,98 milj. kg. Eniten oli varastossa puolukkaa 1,51, mustikkaa 0,36, lakkaa 0,03 milj. kg sekä lisäksi vähäisiä määriä muita luonnonmarjoja. Sieniä oli varastossa 0,06 milj. kg.

Taulukko 3. VARASTOINTITUEN JAKO VUOSINA 2002-2007

Tuote	2002	2003	2004 *)	2005	2006	2007
	euroa/kg	euroa/kg	euroa/kg	euroa/kg	euroa/kg	euroa/kg
Puolukka	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Mustikka	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Pihlajanmarja	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Variksenmarja	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Karpalo	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Lakka	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34
Tyrni	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Juolukka	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Tatit	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
Kantarelli	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
Rouskut	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
Korvasieni	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42

4.6 Marjojen tuonti ja vienti

Liiteosan taulukoissa on mukana Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston tuonti- ja vientilukuja viimeisiltä vuosilta. Osa tuotteista kuuluu isompaan ryhmään ja niistä ei saa tuotekohtaisia tietoja.

Tuoreista luonnonmarjoista on omat tiedot vain mustikasta ja puolukasta. Pakastetuista luonnonmarjoista vain mustikalla on oma nimike. Muut kuuluvat ryhmiin esim. puolukka. Tuonti- ja vientiluvut saattavat sisältää edellisen satovuoden eriä.

Taulukko 4. TUONTI JA VIENTI VUOSINA 2006-2007

Luonnonmarjat

(Huom. ne luonnonmarjat, joilla on oma nimike)

2007	TUONTI		VIENTI	
	1000 kg	1000 €	1000 kg	1000 €
Tuoremustikka	967,6	2 012,2	453,1	824,9
Jäädetytty mustikka (ilman sokeria)	1 387,9	4 355,3	3 548,4	12 290,8
Tuorepuolukka	277,7	316,0	359,0	420,7

2006	TUONTI		VIENTI	
	1000 kg	1000 €	1000 kg	1000 €
Tuoremustikka	356,4	1 136,9	93,8	231,5
Jäädetytty mustikka (ilman sokeria)	3 683,4	11 220,6	3 276,0	10 625,5
Tuorepuolukka	315,4	323,5	7,5	12,3

Lähde: Tullihallitus, Ulkomaankauppatilasto

5 POIMINTATULOT YHTEENSÄ SEKÄ TULOJEN JAKAUTUMINEN SUURALUEITTAIN

Luonnonmarjojen poimintatulot olivat yhteensä 13,3 milj. euroa. Tulot olivat 2,2 milj. euroa suuremmat edelliseen vuoteen verrattuna. Poimintatuloista 44 % kerättiin Lapin läänin alueella, 37 % Oulun läänissä, 13 % Länsi-Suomessa ja 6 % Itä-Suomessa. Mustikka tuotti eniten poimintatuloa, 7,4 milj. euroa. Puolukkatuloakin kertyi 5,1 milj. euroa. Myyntikiloja oli puolukalla enemmän. Lakkasato oli heikko ja poimintatulo jäi 0,3 milj. euroon. Alueittain tarkasteltuna mustikasta saatiin suurin luonnonmarjatulo Lappiin, 4,1 milj. euroa. Mustikan kilohinta laski huomattavasti ja puolukka hieman verrattuna edelliseen vuoteen. Heikon lakkasadon johdosta hinta kohosi lähes 3,50 euroa/kg edelliseen vuoteen verrattuna.

Muista luonnonmarjoista variksenmarjalla oli hyvä sato ja myyntiin sitä tuli poikkeuksellisen paljon, 422 tn. Karpalomäärä oli 22,6 tn.

Vuonna 2006 luonnonmarjoista saatu poimintatulo oli 11,1 milj. euroa. Oulun läänin osuus luonnonmarjatuloista oli 58 %. Mustikka oli tärkein rahakasvi 7,3 milj. euron poimintatuloilla. Mustikkatuloista 5,1 milj. euroa kerättiin Oulun läänissä. Puolukkatulot jäivät 2,4 milj. euroon. Lakkatulot kohosivat hyvän sadon johdosta 1,2 milj. euroon.

Luonnonsienten poimintatulot olivat 1,1 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna laskua oli vajaa 0,2 milj. euroa. Sienisato oli heikko. Kaupallisen poiminnan kannalta tärkeitä herkkutatteja oli niukasti. Poimintatuloja herkkutatista tuli 0,6 milj. euroa ja ne laskivat lähes 0,5 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Haaparouskuja tuli myyntiin vain Itä-Suomessa ja kangasrouskua Itä- ja Länsi-Suomessa. Haaparouskutulot olivat 285 800 euroa, kantarellitulot 72 400 euroa ja korvasienitulot 68 900 euroa. Itä-Suomen osuus kaikista sienituloista oli 94 %.

Vuonna 2006 oli luonnonsienten poimintatulo 1,3 milj. euroa. Parhaiten tuotti herkkutatit, jonka poimintatulo oli 1,1 milj. euroa. Herkkutatit pelasti koko sienivuoden sillä muiden sienten tulot olivat yhteensä vain 183 000 euroa. Itä-Suomen osuus myyntiin tulleesta sienisaaliista oli 82 %.

Luonnonmarjojen ja luonnonsienten poimintatulot olivat yhteensä 14,4 milj. euroa vuonna 2007. Tulos parani 2 milj. euroa edellisestä vuodesta. Alueittain tarkasteltuna Lapin läänin osuus poimintatuloista oli 41 %, Oulun läänin 35 %, Itä-Suomen 12 % ja Länsi-Suomen 12 %. Tärkein kasvi poimintatulojen kannalta oli mustikka jo toisena vuotena peräkkäin. Vuonna 2006 Oulun läänin osuus oli 53 % kokonaistuloista.

Taulukko 5. LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN POIMINTATULOJEN JAKAUTUMINEN SUURALUEITTAIN VUOSINA 1977-2007

Vuosi	Poiminta- tulot milj. euroa	Lappi %	Oulu ja Kainuu %	Itä-Suomi %	Länsi-Suomi %	Yhteensä %
1977	12,3	15	30	24	31	100
1978	8,1	10	32	31	27	100
1979	8,7	21	43	26	10	100
1980	10,1	20	44	28	8	100
1981	6,6	15	14	40	31	100
1982	9,4	29	64	6	1	100
1983	15,7	44	44	10	2	100
1984	5,9	21	27	16	36	100
1985	10,7	40	35	20	5	100
1986	8,3	21	46	23	10	100
1987	8,2	17	32	27	24	100
1988	16,3	36	38	18	7	100
1989	10,2	25	52	17	6	100
1990	9,9	46	28	15	11	100
1991	14,1	26	36	19	19	100
1992	8,7	25	29	22	24	100
1993	5,1	60	7	11	22	100
1994	23,9	33	44	8	15	100
1995	10,6	27	48	13	12	100
1996	9,5	28	38	14	20	100
1997	11,7	23	50	20	7	100
1998	11,0	20	40	25	15	100
1999	6,6	37	39	10	14	100
2000	8,9	30	32	29	9	100
2001	10,2	37	32	21	10	100
2002	6,2	35	31	18	16	100
2003	11,8	21	29	34	16	100
2004	6,2	52	23	11	14	100
2005	12,9	35	46	8	11	100
2006	12,4	29	53	10	8	100
2007	14,4	41	35	12	12	100

**Taulukko 6. LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN POIMINTATULOT
VUOSINA 1980-2007 SEKÄ PROSENTTIOSUUEDET**

VUOSI	LUONNON- MARJOJEN POIMINTATULOT	%	LUONNONSIENTEN POIMINTATULOT	%	YHTEENSÄ
	1000 euroa		1000 euroa		1000 euroa
1980	9 714	76	322	3	12 724
1981	5 933	51	665	6	11 542
1982	8 953	50	413	2	18 063
1983	15 044	60	641	3	24 963
1984	5 315	36	562	4	14 927
1985	9 235	42	1 444	7	21 651
1986	7 513	41	739	4	18 353
1987	7 061	47	1 094	7	14 984
1988	14 347	62	1 959	8	23 225
1989	9 551	51	627	3	18 647
1990	8 758	48	1 144	6	18 137
1991	12 371	60	1 727	8	20 735
1992	7 681	49	1 009	7	15 626
1993	4 578	39	519	4	11 683
1994	22 920	80	996	4	28 420
1995	9 877	70	715	5	14 064
1996	8 772	63	688	5	13 827
1997	10 547	65	1 178	7	15 872
1998	8 713	56	2 292	15	15 453
1999	6 301	59	316	3	10 721
2000	6 456	43	2 414	16	14 892
2001	8 115	53	2 084	14	15 345
2002	5 477	45	710	6	12 196
2003	7 487	40	4 320	23	18 593
2004	5 327	43	903	7	12 411
2005	11 862	61	1 019	5	19 620
2006	11 104	61	1 262	7	18 231
2007	13 315	92	1 108	8	14 423

Luonnonmarjat: 1977-85 mukana vain mustikka, puolukka ja lakka. 1986 lähtien lisäksi pihlajanmarja, tyrni, variksenmarja, karpalo ja mesimarja. Tuomenmarja (1988-90), katajanmarja (1989-96) ja juolukka (1995) ja metsävadelma (2007)

Luonnonsienet: 1977-85 mukana kantarelli, tatit, rouskut. 1986 lähtien lisäksi korvasieni ja suppilovahvero. Vuodesta 1988 mukana mustatorvisieni sekä muut sienet (lampaankääpä, orakas, punikkittati, kangastatti, keltavalmuska, huhtasieni, leppärousku ja tuoksuvalmuska)

Taulukko 7. KAUPPAANTULLEIDEN LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN MÄÄRÄT VUOSINA 1997-2007, KG

TUOTE	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
LUONNONMARJAT											
Mustikka	2 963 141	1 095 775	796 676	2 423 173	2 923 761	1 221 822	2 216 642	1 401 573	3 110 702	3 339 252	4 928 327
Puolukka	7 613 409	6 825 287	3 890 621	3 194 836	4 465 065	3 288 587	5 443 218	1 506 807	8 544 096	2 437 603	5 887 380
Lakka	326 768	373 625	230 731	57 827	358 149	100 090	76 629	198 843	321 200	211 078	37 211
Pihlajanmarja	59 460	83 566	0	16 177	0	58 982	0	1 213	1 653	52 181	0
Variksenmarja	20 441	23 313	778 242	81 952	258	83 268	0	691	25 021	342	422 014
Karpalo	17 345	29 513	16 318	22 084	32 707	23 903	25 237	5 149	14 864	17 702	22 570
Mesimarja	9 796	1 909	3 498	2 557	378	984	971	811	3 102	853	399
Tyrni *)	5 089	5 595	6 204	5 406	5 169	19 120	8 576	7 745	6 160	5 931	100
Metsävadelma (2007)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	353
Juolukka	1 082	2 418	0	2 168	0	0	0	0	0	0	0
LUONNONSIENET											
Keltavahvero	2 499	22 936	3 596	14 520	20 490	7 111	12 055	8 610	16 316	2 625	13 829
Herkkutatit	189 078	486 772	17 138	563 795	274 673	146 965	1 164 933	152 508	180 664	374 684	126 255
Haaparousku	137 213	699 944	113 967	254 169	175 134	25 601	304 437	71 975	99 558	16 891	143 756
Kangasrousku	217 042	87 472	52 600	67 455	79 975	11 397	139 448	26 752	52 741	28 099	28 203
Karvarousku	980	13 000	0	50	0	200	1 742	0	20	0	0
Suppilovahvero	21 782	58 984	2 295	29 277	91 443	10	5 790	71 869	57 173	2 521	7 599
Korvasieni	45 907	36 743	5 398	50 162	28 882	27 270	32 555	23 163	19 254	21 936	32 742
Musta torvisieni	10	474	25	950	445	15	2 337	757	638	0	108
Muut sienet	8 890	1 551	213	1 790	1 340	0	900	0	0	0	32

*) ajalla 1997-2006 myös viljelty

6 LAATUSELOSTE

Tilastotietojen relevanssi

Marsi 2007 –julkaisun tilastot kuvaavat luonnonmarjojen ja –sienten kauppantulomääriä vuosittain. Aikaisemmissa julkaisuissa on ollut tiedot myös puutarhamarjoista. Koska Marsi-tutkimusta tehdään otantapohjalta niin tutkimuksella ei saavuteta koko kauppantullutta määrää, mutta se kuvaa hyvin vuosittaista satovaihtelua. Määrien lisäksi tutkimuksen tuloksena saadaan tuotekohtaiset kilohinnat sekä poimintatulot. Tilastosta selviävät tiedot koko maan tasolla ja alueittain, jossa Suomi on jaettu neljään osaan. Alueet ovat Lapin lääni, Oulun lääni, Itä-Suomi ja Länsi-Suomi. Rajat noudattavat maaseutukeskusrajoja, poikkeuksena Keski-Pohjanmaa, joka kuuluu kokonaan Länsi-Suomeen. Marja- ja sienialan yritykset antavat kauppantulotiedot alueittain sen mukaan, missä marjat ja sienet on poimittu.

Marsi-tutkimuksen tilastot ovat julkisia ja kaikkien tiedoista kiinnostuneiden käytettävissä. Marsi 2005 –raportti julkaistiin Tiken (Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen) julkaisusarjassa. Vuonna 2006 Marsi-raportti siirtyi julkaistavaksi Maa- ja metsätalousministeriön kotisivuilla. Aikaisempina vuosina tilastoja on käytetty mm. luonnontuotealan päätöksenteon pohjana ja hallintoon sekä tutkimus- ja hanketoimintaan. Lisäksi tietoja on käytetty neuvontaan ja opetukseen (keruutuotekoulutus, metsäalan koulut). Kesäaikana tietoja on käytetty osana luonnontuotealan tiedottamista.

Marsi-tutkimuksen tiedot kerättiin Suomen Gallup Elintarviketiedon toimesta marja- ja sienialan yrityksiltä. Tutkimus tehtiin ensimmäisen kerran vuonna 1977 saman yrityksen edeltäjän Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen toimesta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen otanta perustuu aikaisemmin mukana olleiden marja- ja sienikauppaa harjoittavien yritysten antamiin tietoihin. Otokseen pyritään saamaan tärkeimmät marjan ja sienten ostajat. Otosta täydennetään vuosittain, koska sekä yritysten toiminnassa että satomäärissä tapahtuu muutoksia ja vaihtelua. Merkittävää ostotoimintaa harjoittavien yritysten etsinnässä on käytetty apuna Arktiset Aromit ry:n laatimaa kunnittaista ostajaluetteloa. Puhelinkyselyn yhteydessä selviää myös uusia alan toimijoita.

Mukanaoleville yrityksille lähetetään kyselylomake kirjeitse. Myöhemmin aloitetaan puhelinkysely niiltä, jotka eivät ole kyselylomaketta palauttaneet. Lähes kaikki otannassa mukana olevat tavoitetaan kyselyn aikana. Lisäotanta tehdään puhelinkyselynä.

Julkaistujen tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otannan pohjana ovat marja- ja sienialan yritykset, jotka ovat aiemmin olleet mukana kyselyssä. Otantaa täydennetään vuosittain puhelinkyselyllä. Marsi- tutkimuksen kattavuus vaihtelee tuotekohtaisesti. Tutkimus on otantapohjainen ja vastaaminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Lisäksi vuosittaiset vaihtelut satomäärissä vaikuttavat yritysten kiinnostukseen ja ostotoiminnan laajuuteen.

Tutkimusaineistosta on poistettu päällekkäisyydet, koska esim. marja- ja sienierät voivat siirtyä ostajalta toiselle ja näin lukuihin saattaa tulla päällekkäisyyksiä. Samalla kun määrät tuplaantuvat niin hintoihin tulee ostajan palkkio ja alv. Tilaston hinnat ovat ilman alv:a ja ostajan palkkiota.

Useimmilla tuotteilla on järjestäytynyttä ostotoimintaa, mutta esim. tyrnin markkinointi on niin erikoistunutta, että sitä on vaikea tavoittaa.

Puuttuvia hintatietoja on korvattu alueellisilla keskihinnoilla. Oulun ja Lapin lääneissä ei kaikilta ostajilta ole saatu tuotekohtaisia tietoja, koska on riittänyt tieto siitä, kenelle tuotteet on myyty eteenpäin. Tämä poikkeus on voitu tehdä siinä tapauksessa, että tiedot ovat sisältyneet tiettyjen ostoyritysten yhteislukuihin. Edellyttäen, että kyseinen ostoyritys on antanut hintatiedot ilman alv:a ja ostopalkkiota. Tuotteina on ollut useimmiten vain mustikka ja puolukka. Suurimmat ostoyritykset saattavat edustaa kymmeniä alihankkijoita.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Satovuotta 2007 koskeva kirjekysely lähetettiin yrityksille syyskuussa ja tiedot olivat koossa helmikuun alussa 2008. Marsi-raportti ilmestyy vuosittain maaliskuussa. Marjojen ja sienten ostotoiminta on pääosin päättynyt vuoden loppuun mennessä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Marsi 2007 –raportti julkaistaan MMM:n internetsivuilla osoitteessa www.mmm.fi. Raportti on suomenkielinen ja sisältää erilaisia aikasarjoja. Aikasarjat ovat eripituisia ja vanhimmat aikasarjat ovat vuodesta 1977. Marsi 2007 –raportti ei sisällä enää puutarhamarjatietoja ja aikasarjat on korvattu uudella aikasarjalla.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen tietosisältö on pysynyt lähes samana ensimmäisestä tutkimusvuodesta lähtien. Tuotekohtaisista muutoksista on maininta kyseisen taulukon kohdalla.

Käsitteitä ja määritelmiä

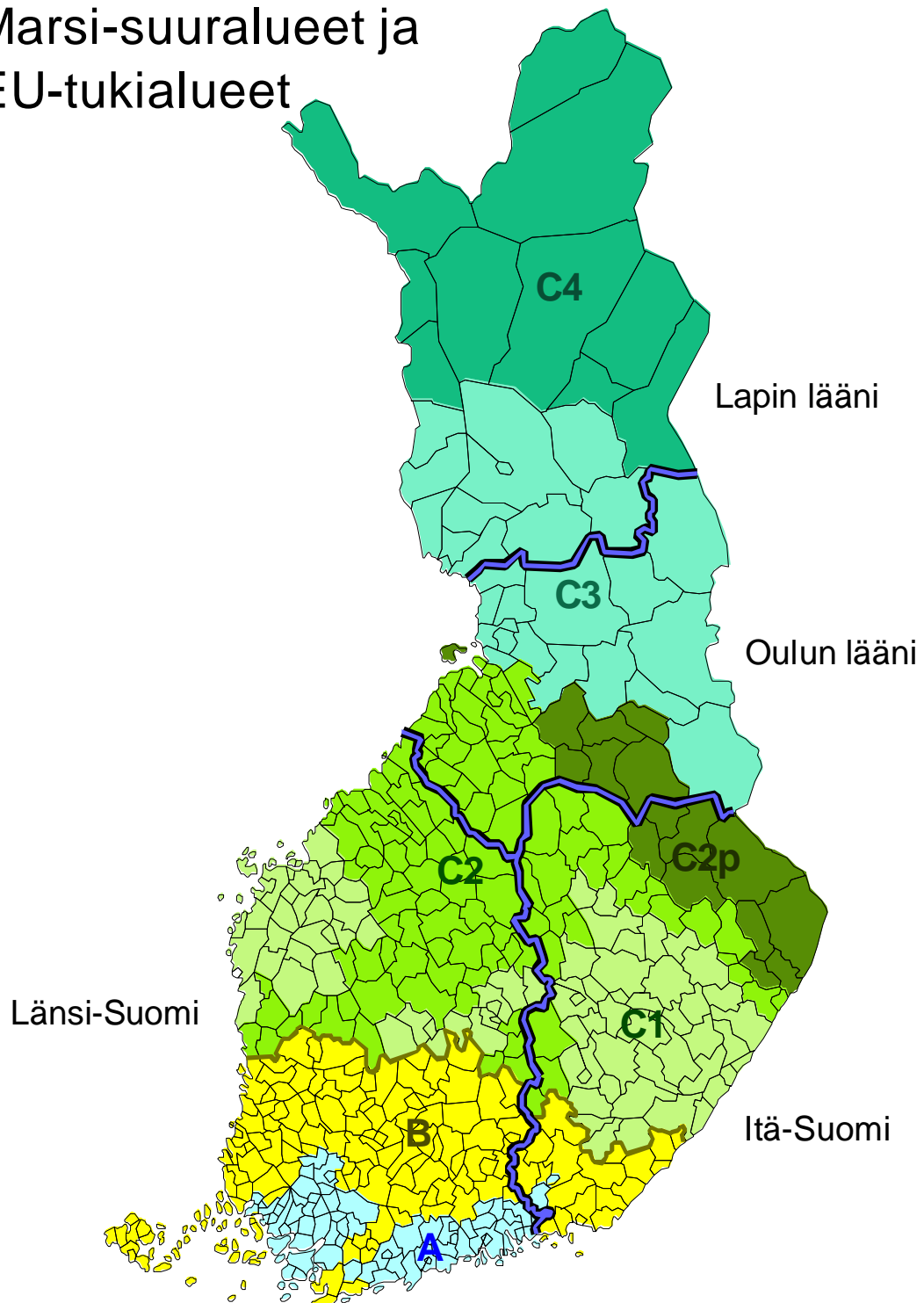
Symbolit

..	Tietoa ei ole saatu
...	Tietoa ei julkisteta
e	Ennakkotieto

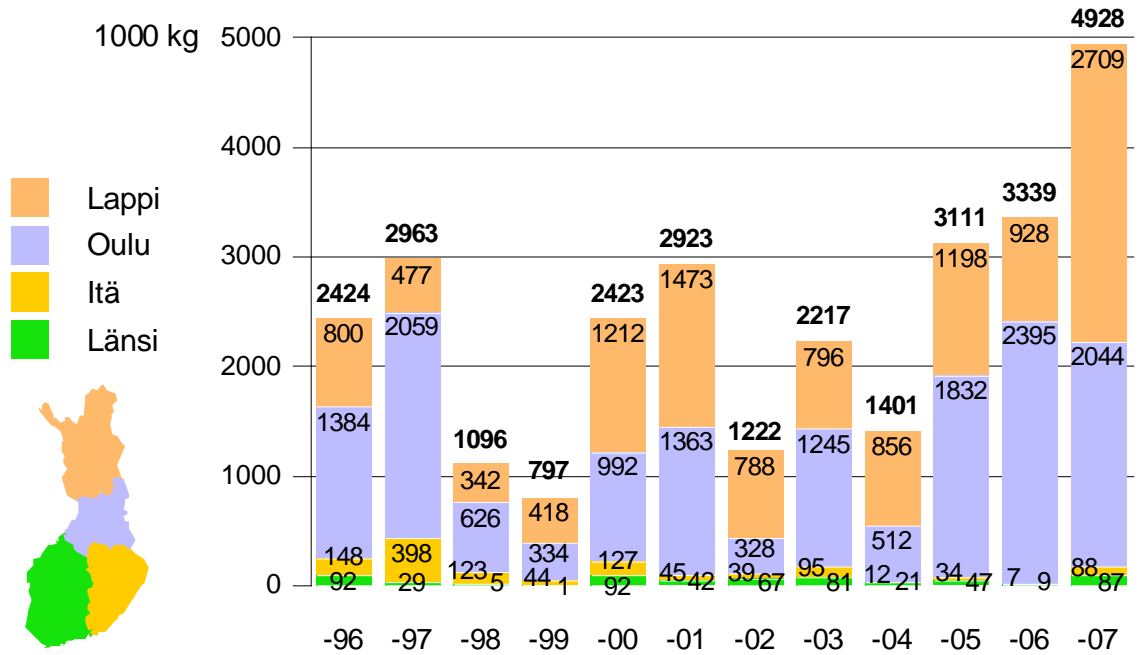
Kuva 1

Marsi-suuralueet ja EU-tukialueet

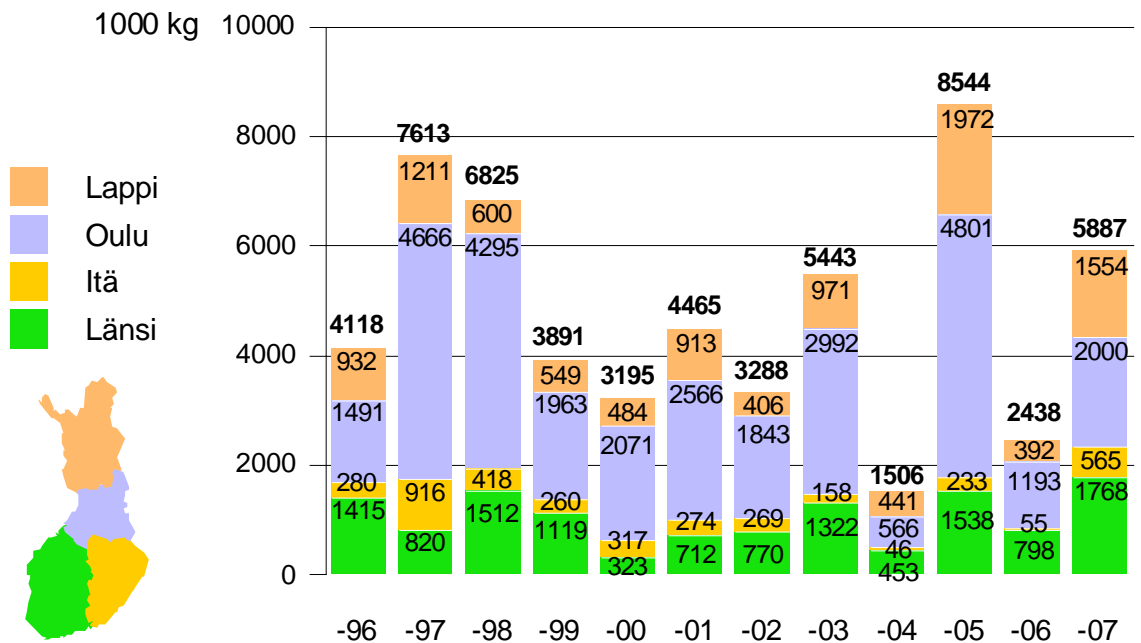

Kuva 2

Mustikan kauppaantulomäärät 1996-2007

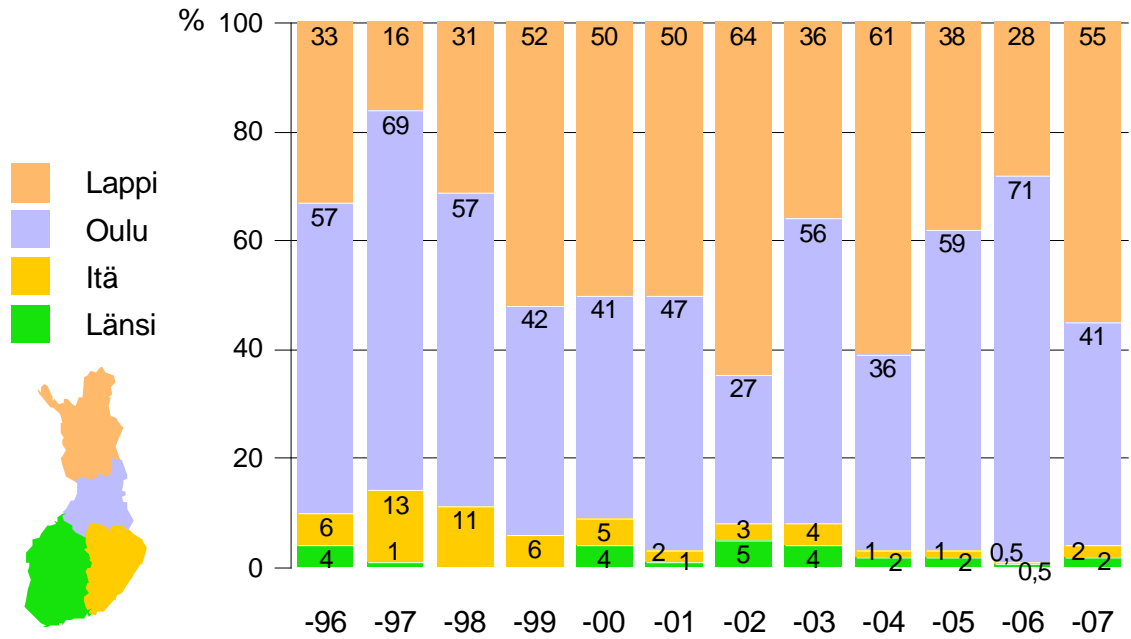

Puolukan kauppaantulomäärät 1996-2007

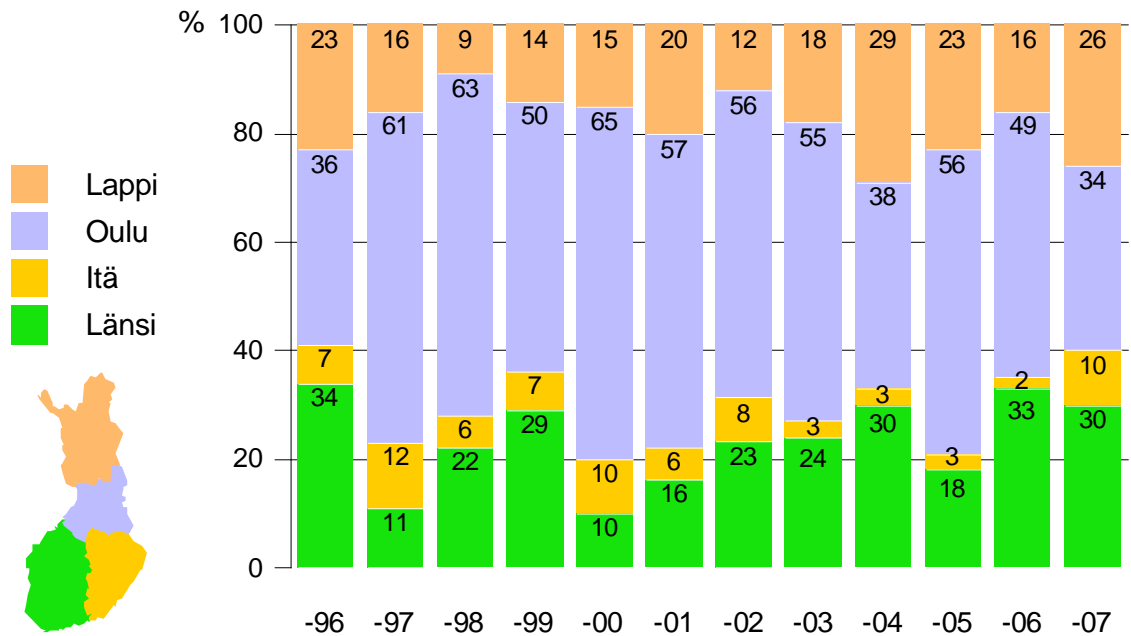

Kuva 3

Mustikan kauppaantulomäärät 1996-2007

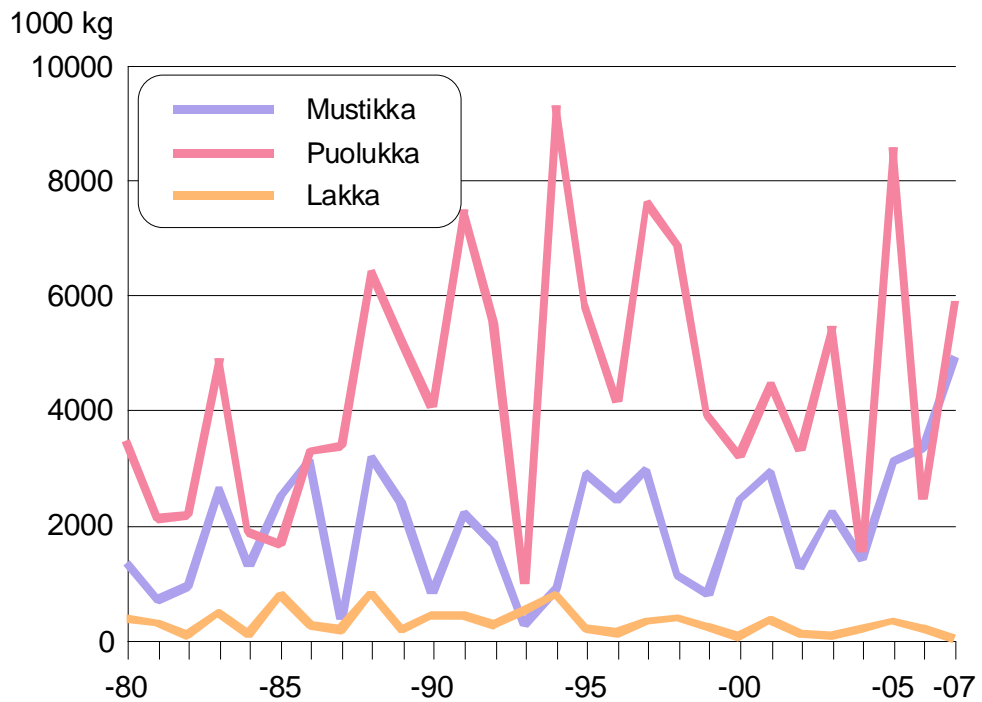

Puolukan kauppaantulomäärät 1996-2007

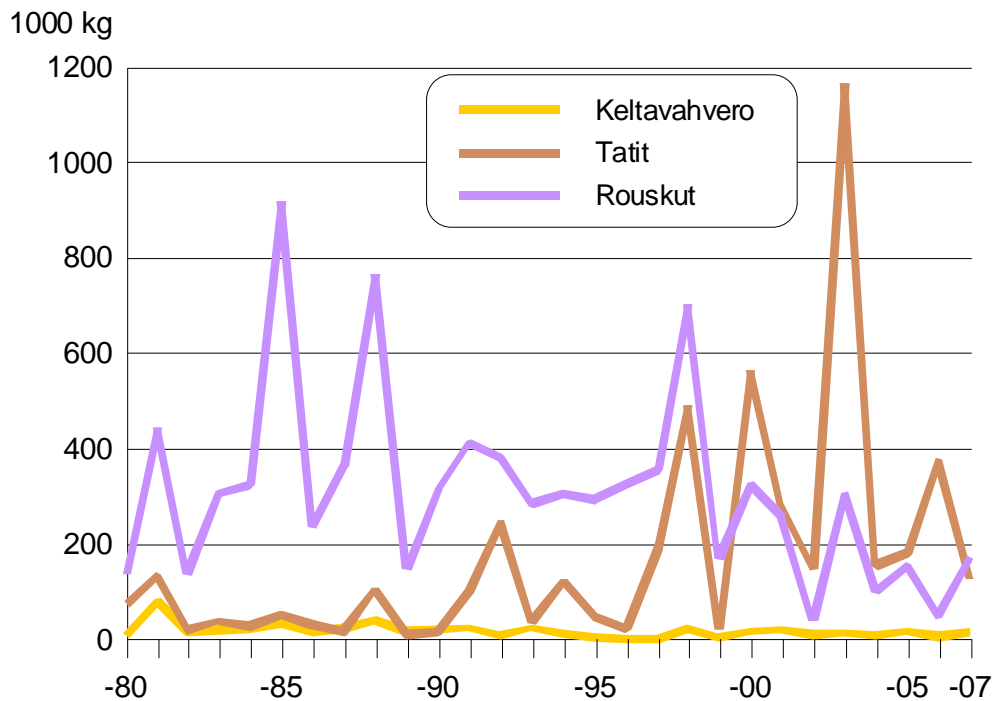

Kuva 4

Luonnonmarjojen kauppantulomäärät 1980-2007

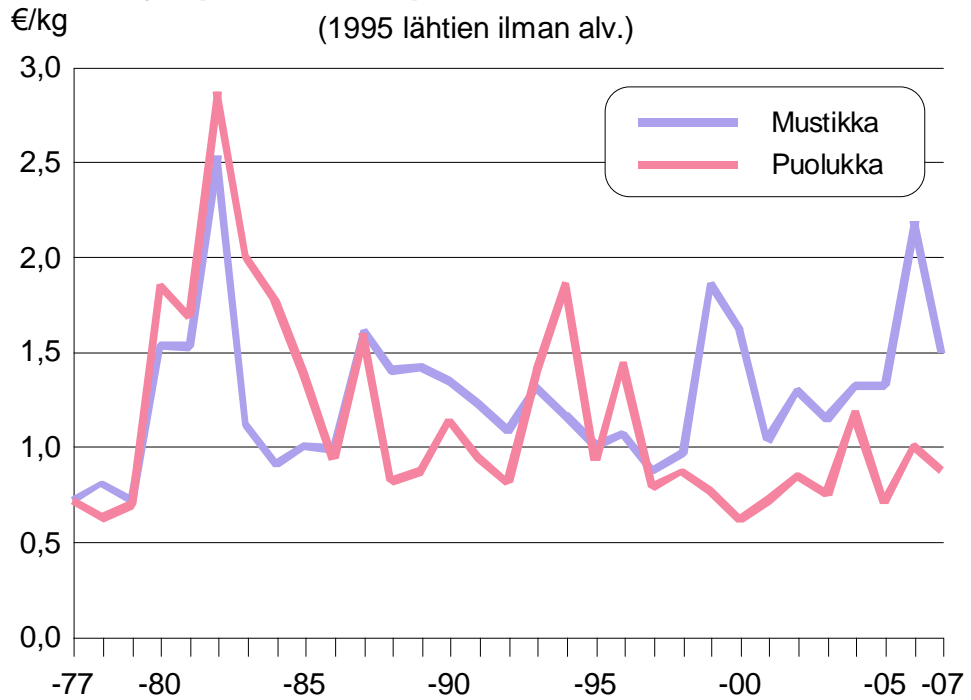

Luonnonsientien kauppantulomäärät 1980-2007

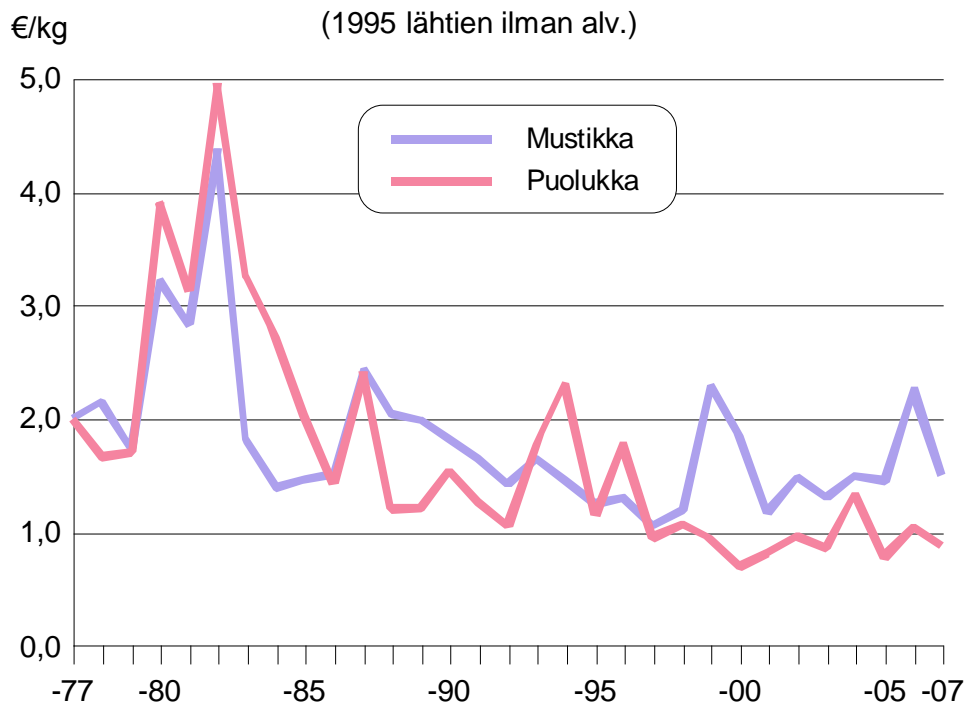
Kuva 5

Mustikan ja puolukan painotetut hinnat 1977-2007

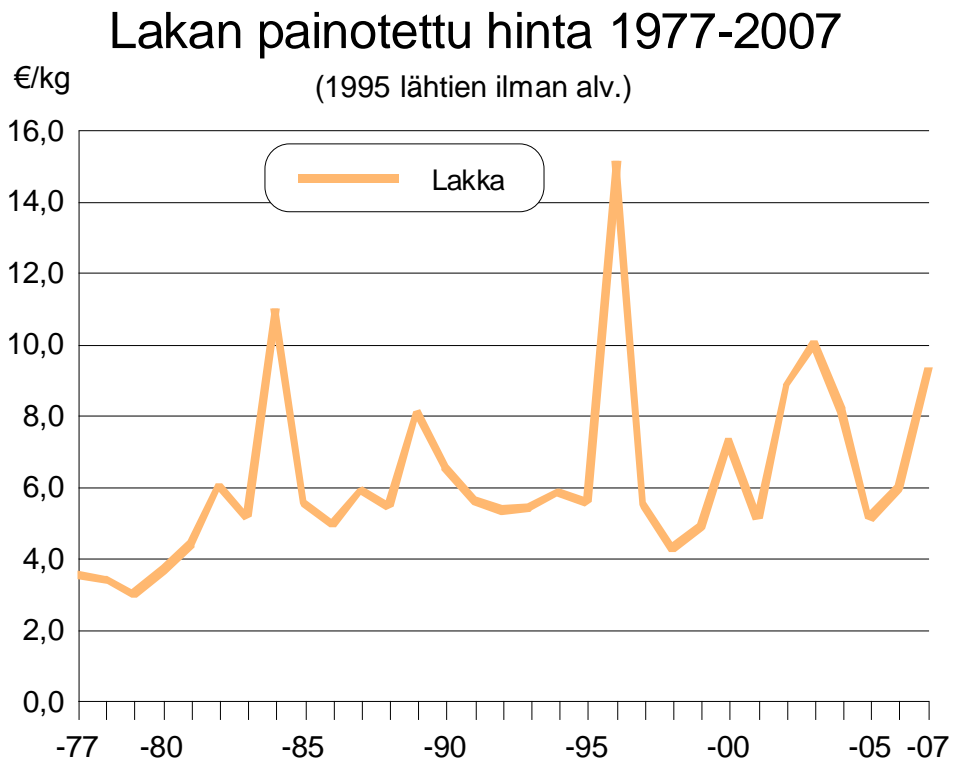

Mustikan ja puolukan keskihinnat 1977-2007

reaalihintoina (=vuoden 2007 hintoina tukkuhintaindeksin mukaan)

Kuva 6

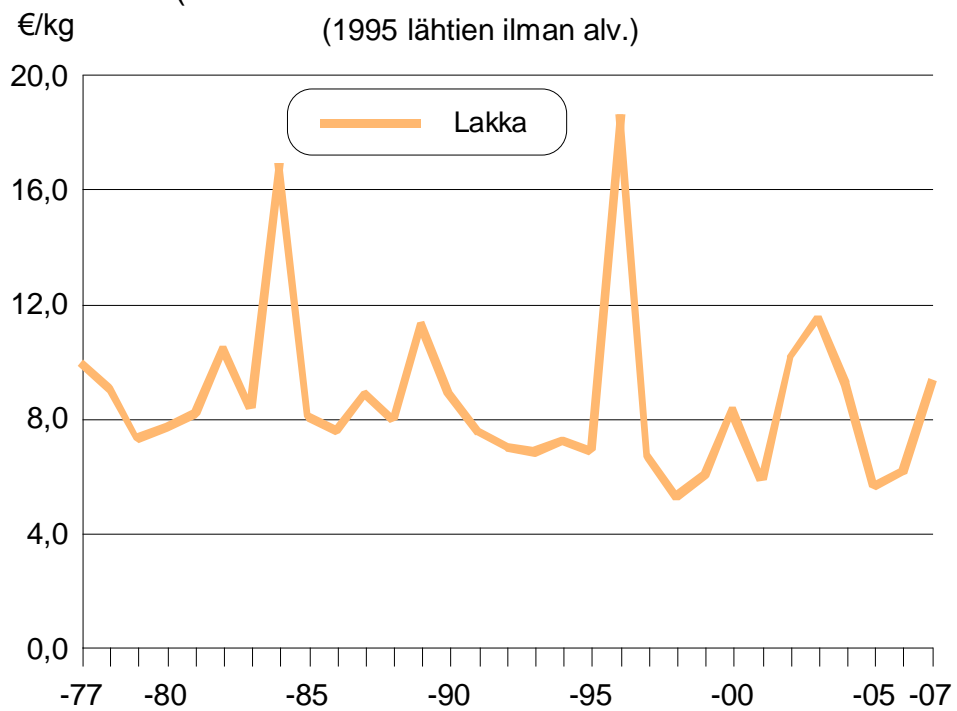

Lakan keskihinta 1977-2007

reaalihintoina (=vuoden 2007 hintoina tukkuhintaindeksin mukaan)

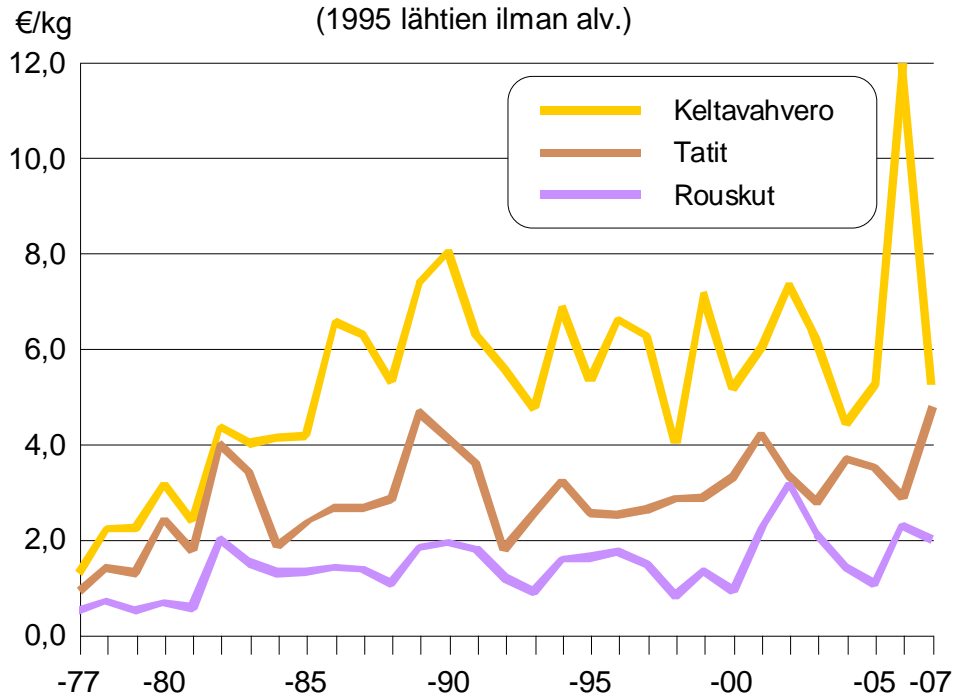
€/kg

(1995 lähtien ilman alv.)

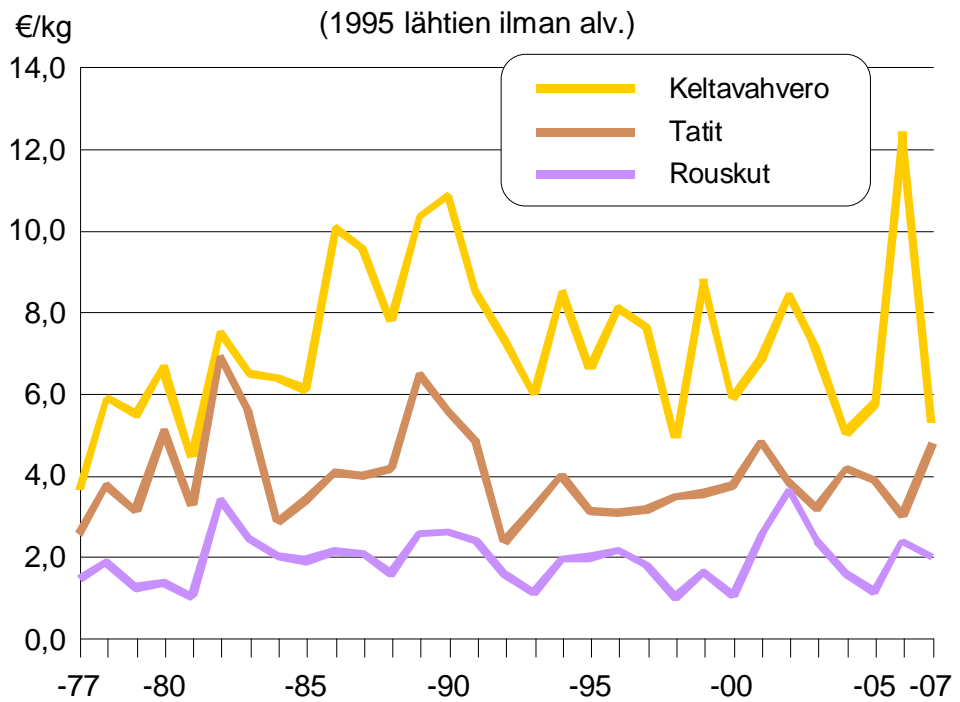
Kuva 7

Luonnonsientien painotetut hinnat 1977-2007

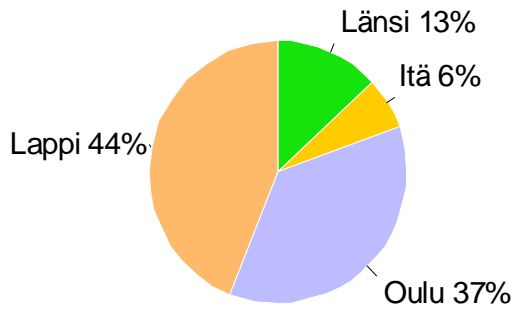
Luonnonsientien keskihinnat 1977-2007

reaalihintoina (=vuoden 2007 hintoina tukkuhintaindeksin mukaan)

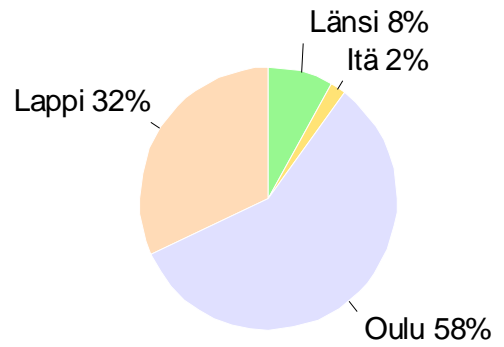

Kuva 8

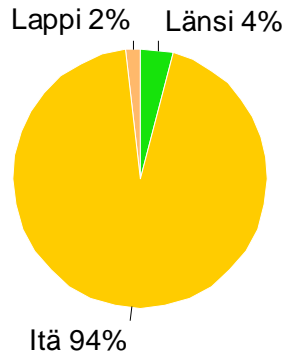
Luonnonmarjojen poimintatulot 2007

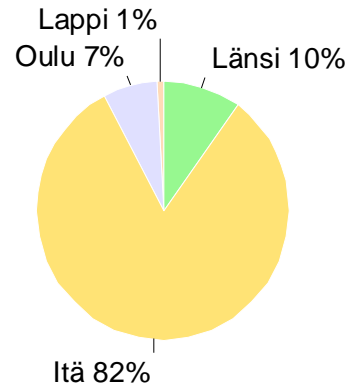
Luonnonmarjojen poimintatulot 2006

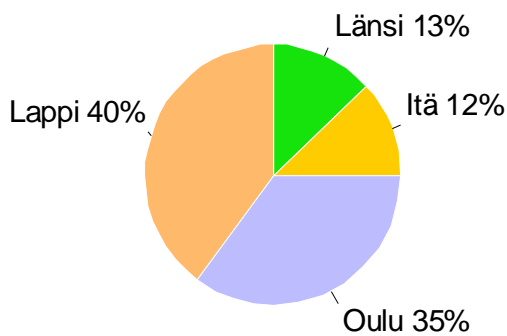
Luonnonsienten poimintatulot 2007

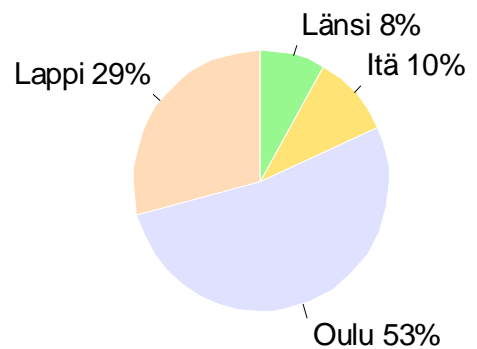
Luonnonsienten poimintatulot 2006

Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulot 2007

Luonnonmarjojen ja -sienten poimintatulot 2006

Taulukko 8. LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT, KILOHINNAT SEKÄ POIMINTATULOT VUONNA 2007 (hinnat ilman alv:a)

	LAPPI			OULU + KAINUU			ITÄ-SUOMI			LÄNSI-SUOMI			KOKO MAA		
	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG
LUONNONMARJAT															
Mustikka	2 709 331	4 084 149	1,51	2 043 988	2 971 374	1,45	88 408	161 446	1,83	86 600	141 182	1,63	4 928 327	7 358 151	1,49
Puolukka	1 554 064	1 290 702	0,83	2 000 145	1 727 742	0,86	565 381	536 342	0,95	1 767 790	1 570 957	0,89	5 887 380	5 125 744	0,87
Lakka	28 056	269 595	9,61	4 599	39 960	8,69	4 206	33 649	8,00	350	4 550	13,00	37 211	347 754	9,35
Pihlajanmarja	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Variksenmarja	251 886	216 948	0,86	170 031	187 931	1,11	97	116	1,20	0	0	0,00	422 014	404 995	0,96
Karpalo	250	750	3,00	12 410	39 634	3,19	8 172	23 047	2,82	1 738	6 187	3,56	22 570	69 618	3,08
Mesimarja	72	1 224	17,00	327	5 085	15,55	0	0	0,00	0	0	0,00	399	6 309	15,81
Tyrni	45	360	8,00	30	255	8,50	0	0	0,00	25	100	4,00	100	715	7,15
Metsävadelma	0	0	0,00	10	50	5,00	343	1 889	5,51	0	0	0,00	353	1 939	5,49
Juolukka	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
YHTEENSÄ	4 543 704	5 863 728		4 231 540	4 972 031		666 607	756 489		1 856 503	1 722 976		11 298 354	13 315 225	
%		44,0			37,3			5,7			12,9			100,0	
LUONNONSIENET															
Keltavahvero	0	0	0,00	10	90	9,00	13 719	71 651	5,22	100	700	7,00	13 829	72 441	5,24
Herkkutatit	0	0	0,00	0	0	0,00	126 235	602 404	4,77	20	40	2,00	126 255	602 444	4,77
Haaparouskut	79	183	2,32	0	0	0,00	143 417	284 860	1,99	260	801	3,08	143 756	285 844	1,99
Kangarousku	0	0	0,00	0	0	0,00	13 688	21 821	1,59	14 515	32 709	2,25	28 203	54 530	1,93
Karvarousku	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Suppilovahvero	0	0	0,00	0	0	0,00	3 336	9 350	2,80	4 263	13 039	3,06	7 599	22 389	2,95
Korvasieni	8 458	20 345	2,41	0	0	0,00	24 284	48 583	2,00	0	0	0,00	32 742	68 928	2,11
Musta torvisieni	0	0	0,00	0	0	0,00	103	618	6,00	5	35	7,00	108	653	6,05
Muut sienet	0	0	0,00	0	0	0,00	32	509	15,91	0	0	0,00	32	509	15,91
YHTEENSÄ	8 537	20 528		10	90		324 814	1 039 796		19 163	47 324		352 524	1 107 738	
%		1,9			0,0			93,9			4,3			100,0	
KAIKKI															
YHTEENSÄ	4 552 241	5 884 257		4 231 550	4 972 121		991 421	1 796 285		1 875 666	1 770 300		11 650 878	14 422 962	
%		40,8			34,5			12,5			12,3			100,0	

Taulukko 9. PUHTAAN SEKÄ ROSKAISEN MUSTIKAN JA PUOLUKAN KILOHINNAT ALUEITTAIN JA KOKO MAASSA 2007

		PUHDAS			ROSKAINEN			YHTEENSÄ		
		KG	e	e/KG	KG	e	e/KG	KG	e	e/KG
LAPPI	Mustikka	30 000	69 000	2,30	2 679 331	4 015 149	1,50	2 709 331	4 084 149	1,51
	Puolukka	3 424	4 932	1,44	1 550 640	1 285 770	0,83	1 554 064	1 290 702	0,83
OULU + KAINUU	Mustikka	5 300	12 550	2,37	2 038 688	2 958 824	1,45	2 043 988	2 971 374	1,45
	Puolukka	17 500	25 170	1,44	1 982 645	1 702 572	0,86	2 000 145	1 727 742	0,86
ITÄ-SUOMI	Mustikka	19 989	61 594	3,08	68 419	99 852	1,46	88 408	161 446	1,83
	Puolukka	153 620	197 795	1,29	411 761	338 547	0,82	565 381	536 342	0,95
LÄNSI-SUOMI	Mustikka	8 442	25 076	2,97	78 158	116 106	1,49	86 600	141 182	1,63
	Puolukka	114 133	162 627	1,42	1 653 657	1 408 330	0,85	1 767 790	1 570 957	0,89
KOKO MAA	Mustikka	63 731	168 221	2,64	4 864 596	7 189 931	1,48	4 928 327	7 358 151	1,49
	Puolukka	288 677	390 524	1,35	5 598 703	4 735 219	0,85	5 887 380	5 125 744	0,87

Taulukko 10. LUONNONMARJOJEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT (1 000 kg) JA PAINOTETUT KESKIHINNAT SUURALUEITTAIN VUOSINA 2002-2007

MUSTIKKA

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	66,2	2,44	81,0	1,77	21,3	1,94	47,0	2,00	9,0	3,15	86,6	1,63
ITÄ-SUOMI	39,7	2,60	94,7	2,30	12,1	2,57	33,5	2,61	7,5	3,93	88,4	1,83
OULU-KAINUU	328,0	1,11	1 245,1	1,00	511,9	1,13	1 832,1	1,29	2 394,6	2,13	2 044,0	1,45
LAPPI	787,9	1,20	795,8	1,16	856,3	1,40	1 198,1	1,30	928,2	2,30	2 709,3	1,51
KOKO MAA	1 221,8	1,29	2 216,6	1,14	1 401,6	1,32	3 110,7	1,32	3 339,3	2,18	4 928,3	1,49

PUOLUKKA

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	770,0	0,91	1 321,5	0,75	453,2	1,28	1 537,9	0,73	797,6	1,06	1 767,8	0,89
ITÄ-SUOMI	269,0	1,02	158,3	1,16	46,0	1,60	232,5	0,92	54,5	1,85	565,4	0,95
OULU-KAINUU	1 843,4	0,79	2 992,2	0,71	566,2	1,08	4 801,4	0,69	1 193,1	0,92	2 000,1	0,86
LAPPI	406,2	0,81	971,2	0,79	441,4	1,17	1 972,3	0,67	392,3	1,00	1 554,1	0,83
KOKO MAA	3 288,6	0,84	5 443,2	0,75	1 506,8	1,18	8 544,1	0,70	2 437,6	1,00	5 887,4	0,87

LAKKA

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg	1 000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	7,00	0,4	13,00
ITÄ-SUOMI	0,5	8,90	0,8	11,55	2,4	10,29	0,6	8,04	0,6	8,00	4,2	8,00
OULU-KAINUU	6,0	7,97	1,7	9,48	13,5	7,71	17,5	5,46	27,3	5,88	4,6	8,69
LAPPI	93,7	8,85	74,1	10,04	182,9	8,16	303,2	5,07	183,2	5,92	28,1	9,61
KOKO MAA	100,1	8,80	76,6	10,05	198,8	8,16	321,2	5,10	211,1	5,92	37,2	9,35

Taulukko 11. LUONNONSIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT (1 000 kg) JA PAINOTETUT KESKIHINNAT SUURALUEITTAIN VUOSINA 2002-2007

KELTAVAHVERO

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/KG	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	1,3	9,88	1,2	6,52	4,0	4,00	4,1	5,41	0,0	0,00	0,1	7,00
ITÄ-SUOMI	5,9	6,79	10,9	6,16	4,6	4,77	12,3	5,15	2,6	11,99	13,7	5,22
OULU-KAINUU	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	9,00
LAPPI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
KOKO MAA	7,1	7,34	12,1	6,19	8,6	4,41	16,3	5,22	2,6	11,99	13,8	5,24

TATIT

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	0,0	0,00	209,5	3,00	17,5	4,49	25,3	4,00	30,3	2,99	0,0	2,00
ITÄ-SUOMI	147,0	3,33	941,4	2,70	105,1	3,64	108,3	3,58	304,2	2,96	126,2	4,77
OULU-KAINUU	0,0	0,00	14,0	3,00	30,0	3,32	47,1	3,11	40,2	2,16	0,0	0,00
LAPPI	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
KOKO MAA	147,0	3,33	1 164,9	2,76	152,5	3,67	180,7	3,51	374,7	2,88	126,3	4,77

ROUSKUT

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/kg	1000 kg	euro/KG	1000 kg	euro/kg
LÄNSI-SUOMI	0,0	0,00	1,1	3,23	20,7	2,10	9,9	1,72	12,4	2,31	14,8	2,27
ITÄ-SUOMI	35,4	3,14	430,8	2,09	74,9	1,17	140,0	0,97	32,6	2,26	157,1	1,95
OULU-KAINUU	1,8	3,26	5,1	1,59	2,6	1,44	2,0	1,79	0,1	5,00	0,0	0,00
LAPPI	0,1	1,69	0,3	2,40	0,4	1,54	0,4	1,91	0,0	0,00	0,1	2,32
KOKO MAA	37,2	3,14	445,6	2,08	98,7	1,37	152,3	1,03	45,0	2,28	172,0	1,98

Taulukko 12. KAUPAN ILMOITTAMAT LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN KAUPPAANTULOMÄÄRÄT SUURALUEITTAIN (TONNIA) JA NIISTÄ MAKSETTU TULOJA VUOSINA 1997-2007

LAPPI	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mustikka	477,2	342,1	418,2	1 212,2	1 473,0	787,9	795,8	856,3	1 198,1	928,2	2 709,3
Puolukka	1 210,9	600,6	549,3	484,1	912,8	406,2	971,2	441,4	1 972,3	392,3	1 554,1
Lakka	243,1	312,3	164,6	52,1	308,0	93,7	74,1	182,9	303,2	183,2	28,1
Sienet yht.	5,1	17,5	0,0	19,3	5,4	1,3	2,6	6,9	3,4	10,0	8,5
Poimintatulo yht. 1000 euroa 1)	2 704	2 201	1 954	2 691	3 798	2 106	2 447	3 224	4 429	3 630	5 665
OULU JA KAINUU	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mustikka	2 058,5	625,6	333,8	991,9	1 362,9	328,0	1 245,1	511,9	1 832,1	2 394,6	2 044,0
Puolukka	4 665,7	4 294,7	1 962,4	2 071,6	2 566,4	1 843,4	2 992,2	566,2	4 801,4	1 193,1	2 000,1
Lakka	71,1	59,5	62,9	4,4	48,0	6,0	1,7	13,5	17,5	27,3	4,6
Sienet yht.	22,6	15,8	2,1	14,7	3,0	9,6	27,7	37,6	49,3	40,3	0,0
Poimintatulo yht. 1000 euroa 1)	5 791	4 423	2 352	2 724	3 222	1 885	3 449	1 411	5 936	6 440	4 739
ITÄ-SUOMI	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mustikka	397,9	123,2	43,7	127,3	45,4	39,7	94,7	12,1	33,5	7,5	88,4
Puolukka	916,7	418,0	260,0	316,6	274,2	269,0	158,3	46,0	232,5	54,5	565,4
Lakka	8,0	1,6	3,2	1,4	2,2	0,5	0,8	2,4	0,6	0,6	4,2
Sienet yht.	532,9	1 268,7	181,9	832,9	552,0	204,1	1 410,5	207,7	274,6	351,8	324,8
Poimintatulo yht. 1000 euroa 1)	2 272	2 663	662	2 545	2 145	1 055	3 989	670	923	1 166	1 771
LÄNSI-SUOMI	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mustikka	29,5	4,9	0,9	91,7	42,5	66,2	81,0	21,3	47,0	9,0	86,6
Puolukka	820,1	1 512,1	1 118,9	322,5	711,7	770,0	1 321,5	453,2	1 537,9	797,6	1 767,8
Lakka	4,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Sienet yht.	62,8	105,9	11,2	115,2	112,0	3,6	223,4	103,4	99,0	44,6	19,2
Poimintatulo yht., 1000 euroa 1)	818	1 549	895	739	932	882	1 798	857	1 466	999	1 764
KOKO MAA YHTEENSÄ	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg	1 000 kg
Mustikka	2 963,1	1 095,8	796,7	2 423,2	2 923,8	1 221,8	2 216,6	1 401,6	3 110,7	3 339,3	4 928,3
Puolukka	7 613,4	6 825,3	3 890,6	3 194,8	4 465,1	3 288,6	5 443,2	1 506,8	8 544,1	2 437,6	5 887,4
Lakka	326,8	373,6	230,7	57,8	358,1	100,1	76,6	198,8	321,2	211,1	37,2
Sienet yht.	623,4	1 407,9	195,2	982,2	672,4	218,6	1 664,2	355,6	426,4	446,8	352,5
POIMINTATULO Luonnonmarjat ja luonnonsienet, 1000 euroa 1)	11 485	10 836	5 863	8 699	10 097	5 928	11 683	6 162	12 754	12 235	13 939

1) POIMINTATULOT: Luonnonmarjojen poimintatulot on laskettu nimeltä mainittujen marjojen osalta.

Taulukko 13. LUONNONMARJOJEN JA -SIENTEN TUONTI JA VIENTI VUOSINA 2000-2007

TUOREET MARJAT JA HEDELMÄT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	Kg	1 000 €
08104010	2000	Puolukat	242 146	155,2	1 050 047	868,4
	2001		346 153	328,0	1 146 737	1342,5
	2002		544 426	424,3	1 164 512	1384,9
	2003		448 195	328,0	692 241	868,4
	2004		479 755	637,5	1 818	4,2
	2005		502 653	424,6	-	-
	2006		315 418	323,5	7 460	12,3
	2007		277 706	316,0	359 044	420,7
08104030	2000	Mustikat	163 109	214,4	230 559	410,4
	2001		315 456	366,8	-	-
	2002		389 570	424,0	-	-
	2003		752 887	996,4	80	0,3
	2004		506 108	740,8	-	-
	2005		1 415 223	2 255,2	-	-
	2006		356 459	1 136,9	93 803	231,5
	2007		967 553	2012,2	453 120	824,9
08104090	2000	Muut Vaccinium-suvun hedelmät	60 131	37,5	14 855	118,6
	2001		179 633	138,1	100	0,8
	2002		89 059	77,9	-	-
	2003		223 518	248,8	914	1,1
	2004		436 188	804,6	28	0,3
	2005		44 419	68,6	-	-
	2006		44 441	72,9	-	-
	2007		26 404	80,1	-	-

JÄÄDYTETYT HEDELMÄT JA PÄHKINÄT, KEITTÄMÄTTÖMÄT TAI VEDESSÄ TAI HÖYRYSSÄ KEITETYT, MYÖS LISÄTTYÄ SOKERIA TAI MUUTA MAKEUTUSAINETTA SISÄLTÄVÄT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
08119050	2000	Mustikat (ilman sok.)	2 026 974	4 533,5	778 275	1 926,6
	2001		842 506	1 126,2	777 362	1 722,1
	2002		1 181 277	1 439,3	1 085 542	1 823,4
	2003		1 496 957	1 847,6	1 106 018	1 907,5
	2004		2 623 989	4 015,4	2 425 313	4 443,0
	2005		2 595 379	4 595,2	4 011 200	8 594,3
	2006		3 683 402	11 220,6	3 275 956	10 625,5
	2007		1 387 893	4 355,8	3 548 434	12 290,8

Muut metsämarjat sisältyvät ryhmiin (lis sok. ja ilman sok.), eikä marjakohtaisia tietoja saa erikseen ko. tilastosta. (huom. puolukka, lakka, karpalo)

08119095	2000	Muut (ilman sok.) *	3 037 445	3 098,9	3 333 758	4 342,1
	2001		3 236 950	3 517,3	3 041 524	3 732,9
	2002		3 620 458	4 565,4	3 005 493	4 120,7
	2003		2 603 445	4 038,1	3 354 655	5 036,6
	2004		3 438 983	6 153,3	4 684 471	7 922,8
	2005		3 113 089	4 861,4	4 286 337	7 583,6
	2006		3 646 105	4 979,2	6 188 835	9 431,6
	2007		3 453 236	5 599,8	4 411 931	7 605,9

* ei sisällä edellä mainittuja jäädytettyjä tuotteita, eikä kirsikoita ja trooppisia hedelmiä tai pähkinöitä. Mutta sisältää lakat - ruusunmarjat, kvittenit, boysenmarjat, greipin lohkot, kiivit, taatelit ym.

MUUT TUOREET TAI JÄÄDYTETYT KASVIKSET

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07095110	2000	Herkkusienet	66 804	253,3	2 395	4,0
	2001		112 865	283,9	55 466	133,7
07095100	2002		352 683	638,1	189 281	909,3
	2003		460 089	833,0	174 342	703,8
	2004		365 329	773,2	243 294	851,5
	2005		327 088	666,8	328 670	840,6
	2006		464 182	989,3	205 995	496,5
	2007		680 585	1 620,7	81 622	240,2
07095130	2000	Kantarellit	96 026	257,8	-	-
	2001		122 226	283,2	-	-
07095910	2002		32 422	150,0	-	-
	2003		96 106	457,4	-	-
	2004		-	-	-	-
	2005		17 233	54,1	-	-
	2006		45 811	316,7	5 757	35,1
	2007		65 307	395,1	-	-
07095150	2000	Tatit	125	4,4	10 570	61,9
	2001		64 788	126,3	-	-
07095930	2002		-	-	-	-
	2003		-	-	-	-
	2004		-	-	-	-
	2005		-	-	-	-
	2006		9 303	61,6	160	2,5
	2007		14 112	75,5	3 858	45,4
07095190	2000	Muut sienet (ilman multasieniä)	236 588	557,5	89 188	789,8
	2001		184 205	427,2	114 571	997,5
07095990	2002		89 198	211,6	69 529	655,1
	2003		30 434	92,3	85 315	790,2
	2004		-	-	93 368	857,9
	2005		28 945	78,6	65 149	575,4
	2006		42 675	105,1	64 286	600,0
	2007		54 387	204,3	47 291	438,0

JÄÄDYTETYT KASVIKSET (myös höyryssä tai vedessä keitetyt)

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07108061	2000	Agaricus-suvun sienilajit (Herkkusieni)	111 396	170,2	-	-
	2001		85 228	138,8	-	-
	2002		107 839	153,3	230	0,4
	2003		119 018	170,2	70	0,1
	2004		94 216	141,0	250	0,5
	2005		31 619	45,9	250	0,5
	2006		43 488	56,9	1 640	2,4
	2007		57 978	80,6	160	0,3
07108069	2000	Muut sienet	50 709	70,5	437 727	2 739,1
	2001		75 890	140,9	232 312	1 538,6
	2002		76 490	222,5	118 849	587,0
	2003		138 584	316,6	797 952	5 215,9
	2004		100 571	243,0	154 913	774,6
	2005		82 210	209,0	116 237	693,2
	2006		86 029	211,9	257 167	1 301,0
	2007		100 634	222,6	78 650	499,1

KASVIKSET, VÄLIAIKAISESTI (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) SÄILÖTTYINÄ, MUTTA SIINÄ TILASSA VÄLITTÖMÄÄN KULUTUKSEEN SOVELTUMATTOMINA

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07119040	2000	Agaricus-suvun lajit (Herkkusieni)	54 300	76,2	-	-
	2001		80 480	109,2	-	-
07115100	2002		56 852	70,3	-	-
	2003		69 164	59,0	-	-
	2004		97 635	84,7	-	-
	2005		103 675	75,5	-	-
	2006		99 390	102,8	-	-
	2007		71 880	94,1	-	-
07119060	2000	Muut kuin Agaricus-suvun lajit	191 271	271,8	3 000	6,1
	2001		361 783	518,4	-	-
07115900	2002		399 352	528,4	1 528	2,8
	2003		509 781	480,9	-	-
	2004		327 089	385,2	72	0,5
	2005		269 029	236,1	45	0,2
	2006		368 473	311,9	-	-
	2007		567 116	489,9	48	0,2

KUIVATUT KASVIKSET, MYÖS PALOITELLUT, VIIPALOIDUT, ROUHITUT TAI JAUHETUT, MUTTA EI ENEMPÄÄ VALMISTETUT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
07123000	2000	Sienet ja multasienet	2 088	59,9	95	2,5
	2001		2 368	38,5	56	2,0
07123100	2002	Agaricus-sukuiset sienet	1 152	19,4	50	2,1
	2003		1 274	18,2	164	10,3
	2004		1 541	19,7	165	15,5
	2005		2 531	34,7	102	8,2
	2006		2 604	41,7	98	8,3
	2007		2 174	34,3	196	17,4

ETIKAN TAI ETIKKAHAPON AVULLA VALMISTETUT TAI SÄILÖTYT KASVIKSET, HEDELMÄT, PÄHKINÄT JA MUUT SYÖTÄVÄT KASVINOSAT

			TUONTI		VIENTI	
			kg	1 000 €	kg	1 000 €
20019050	2000	Sienet	11 949	15,6	440	1,2
	2001		30 273	32,6	-	-
	2002		26 379	29,1	50	0,3
	2003		5 235	10,3	426	0,9
	2004		7 437	16,7	148	0,4
	2005		26 382	33,5	-	-
	2006		9 104	19,2	277	0,9
	2007		3 257	10,7	2 563	13,4

MUULLA TAVALLA KUIN ETIKAN TAI ETIKKAHAPON AVULLA VALMISTETUT TAI SÄILÖTYT SIENET

		TUONTI		VIENTI		
		kg	1 000 €	kg	1 000 €	
20031020	2000	Sienet=Agaricus-suku (Herkkusieni) (väliaik. säilötyt, täysin kypsennetyt)	2 727	5,9	151	0,7
	2001		13 261	40,7	1 194	1,5
	2002		-	-	296	0,4
	2003		26 239	40,5	199	0,1
	2004		5 782	7,0	600	3,1
	2005		12 835	25,4	3 779	5,5
	2006		104 303	179,4	2 522	6,2
	2007		72 807	153,9	2 766	5,4
20031030	2000	Sienet=Agaricus-suku (Herkkusieni) (muuten kuin väliaik. säil. täysin kyps.)	3 268 708	4 143,3	40 794	68,1
	2001		3 232 192	4 302,6	47 552	78,4
	2002		3 155 786	4 061,6	42 835	67,9
	2003		3 250 206	4 046,9	39 648	61,1
	2004		2 831 747	3 648,8	28 216	49,2
	2005		2 848 893	3 584,7	40 619	61,2
	2006		2 463 707	3 515,7	20 880	39,1
	2007		2 239 393	3 790,4	29 989	56,6
20031080	2000	Sienet=paitsi Agaricus-suku	12 958	64,8	4 102	11,3
	2001		20 215	76,4	6 752	16,3
20039000	2002	Sienet=paitsi Agaricus ja multasienet	18 321	96,4	7 390	20,2
	2003		55 133	203,5	4 360	16,3
	2004		191 169	442,6	3 331	10,8
	2005		185 830	282,6	796	3,4
	2006		112 499	171,5	1 756	5,1
	2007		157 278	437,9	406	1,2

Lähde: Tullihallitus, Ulkomaankauppatilasto